

II. Activitats acadèmiques i institucionals

1. Selecció d'activitats ordenades cronològicament

4-7 de setembre de 2023

9è Congrés EUGEO: «Geografia per al nostre futur comú»

La SCG va organitzar la novena edició d'aquest congrés biennal de l'EUGEO, l'Associació Europea de Societats Geogràfiques, que tingué lloc en diferents espais de la seu de l'IEC i de la Facultat de Geografia i Història de la UB. Per mitjà de 133 sessions i 848 comunicacions i ponències, es va abordar un ampli ventall de temes que, des de l'òptica geogràfica, poden contribuir a fer entendre els reptes als quals ens enfrontem i les direccions necessàries perquè la humanitat i tot allò que cohabita a la Terra pugui sobreviure en el nostre entorn compartit. La sessió inaugural comptà amb la participació de Teresa Cabré, presidenta de l'IEC; Zoltán Kovács, president de l'EUGEO; Nathalie Lemarchand, primera vicepresidenta de la Unió Geogràfica Internacional; Rafael Giménez Capdevila, president de la SCG; Maria Buhigas, arquitecta en cap de l'Ajuntament de Barcelona; Joan Guàrdia, rector de la UB, i Ester Capella, consellera de Territori de la Generalitat de Catalunya, entre altres personalitats i representants institucionals.

FOTOGRAFIA 1

FOTOGRAFIA 2. D'esquerra a dreta: Jorge Guillén, Olga Alcaraz, Cèlia Marrasé i Jordi Solé.

5 de setembre i 27 de novembre de 2023

Sessions acadèmiques entorn de l'ampliació de l'aeroport del Prat

Davant la possible ampliació de l'aeroport Josep Tarradellas Barcelona - el Prat, l'IEC va organitzar dues sessions acadèmiques al voltant d'aquesta qüestió controvertida i que demana un debat fonamentat. La presidenta de l'Institut, Teresa Cabré; la presidenta de la SECCT, Àlicia Casals, i l'enginyer naval i empresari Joaquim Coello van obrir la primera sessió, celebrada a la Sala Pere i Joan Coromines. Coello i els membres de l'IEC Joandomènec Ros, Guillem López Casanovas i Andreu Mas-Colell van presentar el projecte d'ampliació aeroportuària que impulsen, consistent a desviar passatgers a Girona i Reus i a construir una nova pista sobre el mar (fotografia 1). Després de la presentació es va obrir un torn de paraules per al públic, integrat per membres de l'IEC i altres especialistes com Joan Majó, exministre d'Indústria i Energia; Salvador Alemany, president de Saba; Mariona Carulla, accionista d'Agrolimen; Jaume Lanaspà, exdirector general de la Fundació La Caixa; Alicia Casart, directora del Gabinet d'Estudis Econòmics i d'Infraestructures de la Cambra de Comerç de Barcelona, i Narcís Berberana, director general d'Agbar. La segona sessió (fotografia 2) es va fer a la Sala Pi i Sunyer i va incloure les intervencions *Té sentit ampliar l'aeroport en la situació actual?*, de Cèlia Marrasé (SECCB) i Jordi Solé (ICM); *Què en farem, del Delta?*, per Joan Pino (CREAF), Narcís Prat (UB) i Jorge Guillén (ICM); *Context europeu de creixement i sostenibilitat*, amb Anna Espadalé (Servei de Planificació de l'Entorn Natural de la Generalitat de Catalunya), Jordi Corominas (SECCT) i Olga Alcaraz (UPC); *Proposta d'ampliació d'AENA 2022*, per Joan Rojas i Beatriu Tenas, d'ALG Global Infrastructure, i *Propostes alternatives*, de Joaquim Coello. L'acte finalitzà amb dos debats moderats per Àlicia Casals.

FOTOGRAFIA 3

FOTOGRAFIA 4

FOTOGRAFIES 5, 6 i 7

FOTOGRAFIES 8, 9 i 10

11 de setembre de 2023

Diada Nacional de Catalunya

Com cada any, el pati de la Casa de Convalescència va ser l'escenari de la commemoració de l'Onze de Setembre. La presidenta de l'IEC, Teresa Cabré, obrí l'acte (fotografia 3) i seguidament la vicepresidenta de la SECCB, M. Teresa Estrach, va pronunciar el discurs de la Diada, titulat *Els metges i la medicina al nostre país: passat, present i futur* (fotografia 4). La saxofonista Roser Monforte va posar el punt final a la celebració interpretant l'himne d'*Els segadors*. A més de l'Equip de Govern de l'Institut, l'acte comptà amb l'assistència de la consellera de Cultura, Natàlia Garriga; els rectors Joan Guàrdia (UB) i Daniel Crespo (UPC); el president de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, Jordi Isern; el president de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, Josep Antoni Bombí, i l'expresident de la Generalitat, Jordi Pujol.

19 de setembre, 24 d'octubre i 28 de novembre de 2023, i 9 d'abril, 7 de maig, 11 de juny i 16 de juliol de 2024

Cicle IEC-ARA: «Qüestions IEC: interroguem, entenem, conversem»

El 2023, l'IEC, en col·laboració amb el diari *Ara*, impulsà aquest cicle de pensament en què, a partir d'una pregunta, membres de l'Institut conversen i debaten per donar resposta a alguns dels grans reptes del present. Durant aquest curs acadèmic s'han ofert, per ordre cronològic, les sessions següents, moderades per professionals de l'*Ara*: *Podem evitar que els algoritmes governin les nostres vides?*, amb Josep Domingo i Carme Torras, de la SECCT, i el periodista científic Toni Pou (fotografia 5); *Anem cap a una nova espècie d'humans?*, amb Martí Domínguez i Cristina Pujades, de la SECCB, i el director adjunt del diari, Ignasi Aragay (fotografia 6); *Què menjarem en el futur?*, amb Abel Mariné i Jordi Salas-Salvadó, de la SECCB, i Rosa Rodon, editora del suplement «Mengem» (fotografia 7); *Quina serà la pròxima pandèmia?*, amb Clara Prats i Antoni Trilla, de la SECCB, i Gemma Garrido, cap de Societat del diari; *Educar els infants mai havia estat tan difícil: per què?*, amb Pilar Benejam (fotografia 8) i Xavier Besalú, de la SFCS, i Ignasi Aragay; *Fins on és possible i raonable allargar la vida humana?*, amb Miquel Vilardell i Manel Esteller, de la SECCB, i Carla Turró, subdirectora de l'*Ara* (fotografia 9), i *Coneixem realment el patrimoni català?*, amb Marta Prevosti (SHA), Albert Moncusí (SFCS) i Sílvia Marimon, periodista de cultura (fotografia 10). Les tres primeres sessions i l'última es van fer a la Sala Pi Sunyer i les restants, a la Sala Pere i Joan Coromines (els assistents de cada sessió van poder gaudir d'una visita guiada a la Casa de Convalescència i d'una beguda al pati del claustre).

FOTOGRAFIA 11

FOTOGRAFIA 12

21 de setembre, 26 d'octubre, 16 de novembre i 14 de desembre de 2023

Cicle *Dijous de ciència i tecnologia 2023*

L'edició del 2023 del cicle *Dijous de ciència i tecnologia*, organitzat per la SECCT, es va centrar en la recerca al servei de la societat. Les conferències corresponents al curs acadèmic 2023-2024, que van tenir lloc a la Sala Pere i Joan Coromines i també es van poder seguir en línia, van ser, per ordre cronològic, les següents: «“Eines” per a construir teixits humans als laboratoris», d'Elena Martínez Fraiz (directora del grup de recerca en enginyeria de teixits a l'Institut de Bioenginyeria de Catalunya) (fotografia 11); «El paper del capital de risc en la transferència de tecnologia de la universitat a l'empresa», per Sara Secall (química amb una extensa trajectòria internacional en l'àmbit de la inversió tecnològica); «La revolució de New Space i els nanosatèl·lits: l'espai com a plataforma de serveis», a càrrec d'Ignasi Ribas (director de l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya), i «Evolució de les serralades de muntanyes: factors que en determinen el creixement, el relleu i la relació amb el clima», pronunciada per Josep Anton Muñoz de la Fuente (catedràtic de geologia estructural a la Facultat de Ciències de la Terra de la UB) (fotografia 12).

27 de setembre de 2023

Dia Internacional de la Traducció

La SF i l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC), amb la col·laboració de l'Associació Professional de Traductors i Intèrprets de Catalunya (APTIC) i l'Institut Ramon Llull (IRL), van celebrar a la Sala Prat de la Riba el Dia Internacional de la Traducció. El president de la SF, Nicolau Dols; el president de l'AELC, Sebastià Portell; la presidenta de l'APTIC, Gemma Brunat, i el cap de l'Àrea de Literatura i Pensament de l'IRL, Joan de Sola, van donar la benvinguda a l'acte. Durant la sessió, el tècnic de la SF David Ordóñez va presentar els recursos en línia de la secció i diversos traductors van explicar què significa per a ells aquesta professió.

28 de setembre i 29 de novembre de 2023, i 15 de febrer, 21 de març i 25 d'abril de 2024

Cicle de debats *El planejament territorial a Catalunya: vigència, balanç i perspectives de futur*

El Programa de Planejament Territorial, creat pel Govern de la Generalitat el 2004 i que culminà amb l'aprovació i el seguiment dels set plans territorials parcials, enguany complia vint anys. Com que era hora de fer-ne balanç i pensar en la seva renovació i adequació als nous reptes, la SCOT va organitzar aquest cicle, que va comprendre les sessions següents (ordenades cronològicament i dutes a terme a la Sala Pere i Joan Coromines de l'IEC, excepte la segona, que es va fer a la Facultat d'Història i Geografia de la UB): «La vigència i el futur del Pla Territorial Metropolità de Barcelona», «Els espais oberts en el planejament territorial», «Habitar el territori, planificar els assentaments urbans», «Les infraestructures de transport en el planejament territorial: un balanç crític» i «El futur de la planificació territorial a Catalunya».

Octubre-novembre de 2023 i 29 abril de 2024

Commemoració del sisè centenari de la mort de Benet XIII

A fi de commemorar els sis-cents anys de la mort de Benet XIII, el papa Luna, AAR va programar una sèrie d'activitats dedicades a la seva figura i centrades en els aspectes de caire artístic. Els dies 7 i 8 d'octubre es van visitar alguns dels monuments que millor representen aquest papa des dels seus vessants polític, religiós i de promotor artístic: el castell de Peníscola, la col·legiata de Santa Maria de Morella, el castell que va ser seu de la comanda de l'orde de Calatrava a Alcanyís i el castell de Vall-de-roures. Així mateix, es van oferir conferències impartides per membres de la Junta Directiva d'AAR i que van versar sobre els temes següents: la biblioteca de Benet XIII, a càrrec de Teresa Huguet-Termes (6 de novembre); el papa Luna com a promotor artístic, per Francesca Español (27 de novembre), i l'anomenada *capa de Benet XIII*, amb Rosa M. Martín Ros (29 d'abril). Les sessions van tenir lloc a la Sala Pere i Joan Coromines i també es van poder seguir en línia.

10 d'octubre de 2023, i 20 de febrer i 7 de maig de 2024

Curs *Aplica solucions*

Iniciativa de la SCP, amb el reconeixement del Departament d'Educació, que en aquesta primera edició ha versat sobre la intel·ligència artificial aplicada a l'educació en tots els nivells educatius. El curs, impartit de manera híbrida (presencialment a la Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC i en línia), va comptar amb participants d'educació infantil, primària, secundària, batxillerat, inspecció, direccions i personal del Departament, els quals van posar de manifest l'interès pel tema i van oferir reflexions des dels àmbits pedagògic i ètic.

17 d'octubre de 2023

Sessió inaugural del curs 2023-2024

Com és tradició, la inauguració del curs acadèmic va tenir lloc a la Sala Prat de la Riba. En aquesta ocasió la cerimònia va ser presidida pel president de la Generalitat, Pere Aragonès, que en va fer la cloenda (fotografia 13), i per la presidenta de l'IEC, Teresa Cabré, que es va fer càrrec de l'obertura. La lliçó inaugural va ser impartida per Mireia Grau, membre de la SFCS, i va dur per títol *Del federalisme i la descentralització, dels reptes per conceptualitzar-los i de la llunyana relació amb Plutó*. L'acte, conduït per la periodista Marta Vives, va incloure el resum de la memòria del curs anterior, per part del secretari general de l'Institut, Àngel Messeguer, i la interpretació de diverses cançons a càrrec del grup NOC - Polifonies Tradicionals Catalanes.

FOTOGRAFIA 13

19 d'octubre de 2023

Obertura de curs de l'Acadèmia Oberta als Ensenyants: «Variació lingüística, norma i ensenyament»

L'Acadèmia Oberta als Ensenyants, impulsada per la SF, encetà el curs 2023-2024 amb una jornada a la Sala Lluís Nicolau d'Olwer centrada en l'encaix entre la variació lingüística i la norma en l'ensenyament de la llengua. L'acte va ser organitzat amb la col·laboració de la Fundació La Caixa i comptà amb la participació d'Anna Bartra-Kaufmann (SF), com a moderadora, i del president de la Secció, Nicolau Dols, que en va fer l'obertura. Les ponències van anar a càrrec d'Ana Luísa Costa (Centre de Lingüística de la Universitat de Lisboa), Miquel Àngel Pradilla (SF) i Carmen Rodríguez (UV).

23 d'octubre de 2023 i 11 de març de 2024

Sessions científiques al voltant de l'exposoma

La SECCB va organitzar dues sessions científiques dedicades a l'exposoma, concepte que engloba totes les exposicions a què una persona està subjecta des de la seva concepció fins a la mort. L'exposoma té en compte tots els elements als quals estem exposats a través de la dieta, l'entorn en què vivim i treballem i l'estil de vida, així com factors biològics com la microflora intestinal i el metabolisme. Les sessions van ser presentades per Josep Peñuelas, membre de la Secció, i es van poder seguir en línia. La primera, duta a terme a la Sala Nicolau d'Olwer, va comprendre les ponències *El context químic de l'exposoma*, de Joan Grimalt (SECCT), i *Evaluación del exposoma urbano: lecciones extraídas del proyecto EXPANSE*, a càrrec d'Apolline Saucy (investigadora postdoctoral a l'Institut de Salut Global de Barcelona, ISGlobal). La segona sessió, celebrada a la Sala Pere i Joan Coromines, es va centrar en l'impacte que té l'exposoma en la salut infantil i va constar de les ponències *An overview of 10 years of early life exposome research*, de Léa Maitre (coordinadora del Hub Exposoma de l'ISGlobal), i *The impact of natural environments of maternal and child health*, impartida per Payam Dadvand (professor associat de recerca de l'ISGlobal).

31 d'octubre i 9 de novembre de 2023

Conferències en homenatge a Einstein

Amb motiu de la commemoració del centenari de la visita d'Albert Einstein a Barcelona el febrer de 1923, la Delegació de l'IEC a Castelló de la Plana va organitzar dues conferències conjuntament amb la SCHCT. La primera, titulada *Albert Einstein: mite, ciència i compromís social* i oferta a la sala de conferències de la seu castellonenca, va ser impartida pel membre de la SECCT Antoni Roca Rosell i presentada per Jesús Ignacio Català (president de la SCHCT). La segona, que tingué lloc a la sala diàfana de la Casa dels Mundina de Vila-real i dugué per títol *Einstein: més enllà del científic*, va ser presentada per Vicent Pitarch (delegat de l'IEC a Castelló) i pronunciada per Pedro Ruiz-Castell (UV).

2 i 3 de novembre de 2023

4a edició del congrés internacional *Barcelona Mathematical Days*

La SCM organitza cada tres anys el *Barcelona Mathematical Days*, un congrés que reuneix experts de tot el món i on es presenten resultats de recerca de primer nivell. L'edició del 2023 va tenir lloc en diverses sales de l'IEC i va comptar amb un comitè científic format per Joan Porti, Rosa M. Miró, Tere Martínez-Seara i Josep Vives, socis d'aquesta filial. El programa va comprendre quatre conferències plenàries, a càrrec de Claire Voisin (Centre Nacional de la Recerca Científica, França), Stuart White (Universitat d'Oxford), Corinna Ulcigrai (Universitat de Zúric) i David Nualart (Universitat de Kansas, professor emèrit), i sis sessions temàtiques (àlgebra d'operadors; lògica; anàlisi i equacions en derivades parcials; noves tendències en geometria algebraica; sistemes dinàmics, i matemàtica discreta). Així mateix, hi va haver una sessió de pòsters per a donar l'oportunitat, especialment als joves, de presentar els resultats de la seva recerca. A més de Catalunya, els ponents procedien d'Espanya, d'altres països europeus (França, Alemanya, Itàlia, Suècia, Suïssa, Regne Unit...), dels Estats Units i de Mèxic.

10, 11, 24 i 25 de novembre de 2023 i 22 i 23 de març de 2024

Activitats de sociolingüística a la Nucia i a Alcoi

La Delegació de l'IEC a Alacant va organitzar, juntament amb altres entitats, el XXXVI Curs de Sociolingüística de la Nucia i la XXVII Jornada de Sociolingüística d'Alcoi. Amb motiu del quarantè aniversari de la Llei d'ús i ensenyament del valencià, el curs, impartit al novembre a la Seu Universitària (també es va poder seguir en línia), va girar entorn de l'estat i l'ús del català en diferents àmbits. La jornada d'Alcoi, celebrada al març a la Sala de Graus Roberto García Payá de l'Edifici Carbonell del Campus de la UPV, es va dedicar a l'anàlisi dels reptes i les oportunitats del plurilingüisme a Europa.

FOTOGRAFIA 14

14 de novembre de 2023; 9 i 23 de gener de 2024, i 20 de febrer de 2024

Diàlegs preparatoris de l'informe transversal de l'IEC sobre el patrimoni

En la mateixa línia que els dos informes anteriors, dedicats als impactes de la COVID-19 i als usos socials del català, el Consell Permanent de l'IEC acordà elaborar un tercer informe transversal centrat en el coneixement, la conservació i la difusió del patrimoni històric, cultural i científic (el patrimoni natural, per la seva vastitud, no s'hi inclou). El nou informe serà coordinat per la SHA i compta amb la participació de totes les seccions. El debat previ s'organitzà en quatre sessions de diàleg dutes a terme a la Sala Pere i Joan Coromines i també ofertes en línia, en què els moderadors i els ponents centraven els temes i, a continuació, s'obria un col·loqui entre els assistents. La primera sessió, moderada per Marta Prevosti (SHA), portà per títol *Per què conservar el patrimoni històric, cultural i científic?* i va comprendre les ponències «Del patrimoni i la patrimonialització, o com es construeixen els objectes patrimonials» (Albert Moncusí, SFCS), «D'allò que hem heretat del passat a allò que llegarem al futur» (Pilar Vélez, Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona) i «Valorem el patrimoni?» (Joan Carles Alay, Societat Catalana d'Arqueologia). En la segona sessió, titulada *Estructura i agents del patrimoni* i moderada per Marc Mayer (SHA), es van impartir les ponències «Els arxius catalans. Estructures, gestió i "joies" del patrimoni documental» (Roser Salicrú, SHA), «Els perills del patrimoni digital» (Miquel Térmens, UB), «Organització de museus» (Mònica Borrell, Museu Nacional Arqueològic de Tarragona) i «Exposar, exposar-se: reptes i tendències expositives en els museus d'arqueologia contemporanis» (Jusèp Boya, Museu d'Arqueologia de Catalunya) (fotografia 14). La tercera sessió, moderada per Antoni Roca Rosell (SECCT), va girar entorn de *La valoració del patrimoni industrial i científic* i constà de les ponències «Colònies industrials: diversitat, complexitat i reptes» (Rosa Serra, historiadora i museògrafa), «La tecnologia, part essencial del patrimoni immaterial que cal conservar» (Trinitat Pradell, SECCT), «Patrimoni científic, recerca històrica i comunicació científica» (Xavier Roqué, SECCT), «Recerca en patrimoni científic, tècnic i industrial avui a Menorca» (Marta Jordi, SECCT) i «Curar el patrimoni mèdic» (Alfons Zarzoso i Pep Simon, SCHCT). Finalment, en la darrera sessió, que va ser moderada per Albert Moncusí i va versar sobre *Els béns materials / El patrimoni immaterial*, es van oferir les ponències «Paisatge, patrimoni i polítiques públiques» (Joan Nogué, SFCS), «Cultura popular i patrimoni» (Camila del Màrmol, UB), «L'etnopoètica en el context de la societat digital: reformulacions i reptes» (Caterina Valriu, SHA) i «El patrimoni musical dels Països Catalans» (Josep Maria Gregori, SHA). Dels resultats de les sessions i els debats, en sorgirà l'informe transversal, que es preveu que sigui publicat per l'Institut enguany.

15 de novembre de 2023

Jornada dels Espais Terminològics: «Com podem estendre l'ús de la terminologia catalana»

La Sala Prat de la Riba acollí la novena edició dels Espais Terminològics, una trobada biennal que organitza el TERMCAT per afavorir el diàleg i l'intercanvi de coneixement en aspectes relacionats amb la pràctica terminològica. En aquesta ocasió, coincidint amb el desplegament del Pacte Nacional per la Llengua que impulsa el Govern, es va reflexionar sobre quins mecanismes poden ser els més efectius per a estendre l'ús de la terminologia catalana en els diversos sectors socials. Inauguraren la jornada Francesc Xavier Vila, secretari general de Política Lingüística de la Generalitat; Teresa Cabré, presidenta de l'IEC, i Jordi Bover, director del TERMCAT. Tot seguit, el president de la Fundació .cat, Genís Roca, va impartir una ponència sobre els principals reptes per al català en els camps especialitzats. Posteriorment es van fer tres taules rodones al voltant de com es pot estendre l'ús de la terminologia catalana en els àmbits docent, professional i tecnològic i en les quals van participar Anna Arnall (Compendium.cat), Albert Cuesta (expert en tecnologia i Internet), Òscar Escuder (Plataforma per la Llengua), Xavier Fargas (TERMCAT), Andreu Freixes (Departament d'Educació), Marta Grané (TERMCAT), Joan Grivé (ambientòleg i influenciador), M. Antònia Julià (TERMCAT), Mercè Lorente (SF), Ernest Macià (Catalunya Ràdio), Marina Massaguer (Departament de Recerca i Universitats) i Maite Melero (Centre de Supercomputació de Barcelona). La cloenda anà a càrrec de Jordi Bover.

16 i 17 de novembre de 2023

11a Cimera de Terminologia: «Innovació i sostenibilitat»

L'onzena edició d'aquesta cimera internacional de terminologia que organitza biennalment l'Associació Europea de Terminologia (AET) girà entorn de la innovació i la sostenibilitat i es va dur a terme amb la col·laboració de l'IEC, el TERMCAT i el Ministeri de Cultura de França. Durant dues jornades, a la Sala Prat de la Riba es va reflexionar i debatre sobre el que és nou i apassionant en el món de la terminologia, com ara l'impacte que hi té la intel·ligència artificial, però també sobre el que encara és vàlid i interessant seguir fent. Així mateix, la presidenta de l'Institut, Teresa Cabré, va presentar el seu llibre *Terminology. Cognition, language and communication*, juntament amb la membre de la SF Mercè Lorente, que en va coordinar l'edició (fotografia 15). La inauguració fou a càrrec de Cabré, Natàlia Garriga (consellera de Cultura) i Henrik Nilsson (president de l'AET), el qual va cloure la cimera juntament amb Jordi Bover (director del TERMCAT).

FOTOGRAFIA 15

17 i 18 de novembre de 2023

XXI Jornada sobre la Història de la Ciència i l'Ensenyament «Antoni Quintana i Marí»

La seu de l'Institut va acollir aquesta jornada de la SCHCT, que va comptar amb la participació d'una trentena de ponents d'àmbits acadèmics i d'ensenyament més enllà dels territoris de llengua catalana. Les sessions de comunicacions es van estructurar entorn dels eixos temàtics «Experiències i propostes didàctiques en la història de la ciència», «Història de la ciència i ensenyament» i «Cultura material i museus». Atès que aquest darrer eix era el preferent, la jornada es va cloure amb una conferència de Marta Lourenço (Universitat de Lisboa) titulada «Learning science at the museums: purposes, objects, spaces and practices».

20 de novembre de 2023

Conferència *La Terra des de l'espai: creant noves tècniques de teledetecció per satèl·lit*

La investigadora Estel Cardellach (Institut de Ciències de l'Espai i Institut d'Estudis Espacials de Catalunya), que es dedica a la recerca espacial desenvolupant noves tècniques d'observació per satèl·lit amb senyals de navegació a fi d'extreure informació de l'atmosfera, els oceans i els casquets polars, va pronunciar aquesta conferència organitzada per la SCT. La conferenciant va revisar el motiu per a continuar avançant en els sistemes satel·litaris de teledetecció, va explicar com és el procés de creació i desenvolupament de noves tècniques i en va mostrar alguns exemples. La presidenta de la SCT, Núria Salán, també va intervenir a l'acte, ofert tant presencialment a la Sala Nicolau d'Olwer com en línia.

12 de desembre de 2023

Jornada *Notícies falses i desinformació en l'àmbit de les ciències de l'alimentació. Una mirada multidisciplinària a un problema complex*

La Sala Pi i Sunyer va ser l'escenari d'aquesta activitat organitzada per l'ACCA amb l'objectiu d'ajudar a distingir notícies falses en temes d'alimentació. Hi van intervenir diversos especialistes, els quals, entre altres coses, van exposar les eines digitals per a verificar notícies i el paper que hi té la intel·ligència artificial i van presentar la iniciativa «Alimenta't amb ciència», que pretén frenar la propagació de notícies falses i la desinformació en l'àmbit de les ciències de l'alimentació. Així mateix, la jornada va incloure la presentació del llibre *A tomate pocho no le hinques el diente*, de Mario Sánchez Rosagro.

12 de desembre de 2023

Cinquena sessió dels Diàlegs Sociolingüístics de la SOCS: «Cap a on va la sociolingüística catalana?»

La Sala Puig i Cadafalch acollí aquesta activitat organitzada per la SOCS amb l'objectiu de reflexionar sobre el passat, el present i el futur de la sociolingüística catalana amb tres sociolingüistes representatius de diferents territoris i línies de recerca: Emili Boix-Fuster (UB), Josep-Àngel Mas (UPV) i Maite Puigdevall (UOC), moderats per Miquel Àngel Pradilla (delegat de l'IEC a la SOCS). La taula rodona, que també es va oferir en línia, anà seguida d'un intercanvi fructífer amb el públic assistent, en què hi hagué una presència significativa de persones joves en l'etapa predoctoral.

13 de desembre de 2023

Presentació del llibre *Cartago Vetus. La ciutat perduda*

La Sala Prat de la Riba acollí la presentació del còmic d'Oriol Garcia Quera *Cartago Vetus. La ciutat perduda*, editat per Rafael Dalmau, Editor, i impulsat per l'Ajuntament d'Olèrdola. Es tracta del setè volum de la col·lecció «Traç del Temps», que també inclou el títol *Pompeu Fabra. L'aventura de la llengua*, i recrea la recerca històrica i arqueològica efectuada des de finals del segle XVIII fins a inicis del segle XX al jaciment d'Olèrdola. Comença amb la primera visita de Jaume Pasqual, un dels precursors de l'arqueologia a Catalunya (1776); continua amb el viatge a Olèrdola de Cèsar August Torras i Eudald Canibell (1877), i acaba amb la intervenció arqueològica de Maties Pallarès (1921), després de la visita que l'IEC, amb Pere Bosch Gimpera al capdavant, va portar a terme el 1917. A més de l'autor, van intervenir a l'acte l'historiador de l'art Albert Velasco i la vicepresidenta de l'Institut Roser Salicrú.

13 de desembre de 2023 i 7 de juny de 2024

Sessions 105a i 106a de la SCEL

Durant el curs 2023-2024, la SCEL ha celebrat dues sessions acadèmiques al voltant de l'estudi de la litúrgia i adreçades als seus socis i sòcies. La primera —la cent cinquena— va tenir lloc a Vic i la segona —la cent sisena— es va fer a la Sala Fontserè. En el marc d'aquestes sessions, que alhora constitueixen assemblees generals dels membres en què es discuteixen assumptes de tràmit, es procedeix a les eleccions reglamentàries i s'aproven els balanços econòmics i els pressupostos, es debaten temes d'interès de la Societat, principalment a partir de l'exposició d'un dels socis sobre un tema prèviament assenyalat i que seguidament es discuteix, i també a partir dels esments que els socis fan de les seves activitats relacionades amb les finalitats de la SCEL.

FOTOGRAFIA 16. Petita representació dels homenatjats, acompanyats dels membres de l'Equip de Govern de l'Institut.

20 de desembre de 2023

Homenatge als membres de l'Institut majors de vuitanta anys

El claustre de la Casa de Convalescència acollí un acte de reconeixement als membres emèrits i corresponents de l'IEC majors de vuitanta anys. Una setantena de membres van ser reconeguts pel que aporten i representen per a la comunitat acadèmica i científica catalana i per haver ajudat a impulsar l'Institut. Els membres van rebre una rajola commemorativa en la qual se'ls agraeix la seva lleialtat i dedicació. L'acte comptà amb les intervencions de la presidenta, Teresa Cabré; del secretari general, Àngel Messeguer, i del membre de la SECCT Manuel Castellet, que va parlar en representació dels homenatjats (fotografia 16).

10 de gener, 1 de març i 25 i 26 d'abril de 2024

Cicle *El cinema documental en la història de l'educació*

Activitat organitzada per la SHE i desenvolupada per mitjà de tres seminaris impartits a les facultats d'educació de la UVic-UCC (10 de gener), de la Universitat Jaume I (1 de març) i de la UIB (25 i 26 d'abril). Cada seminari va comprendre una sessió d'intercanvi d'experiències i de debat entre especialistes i un cinefòrum obert a la participació de l'alumnat d'aquestes facultats.

15 de gener de 2024

Cloenda del centenari de la SCFIL

La SCFIL, fundada el 17 de gener de 1923, va celebrar el seu centenari amb una sèrie d'activitats que es van iniciar el 17 de gener de 2023 i que es van perllongar durant tot un any, entre les quals seminaris, jornades de treball i, especialment, el VI Congrés Català de Filosofia (Manresa, 15-17 de juny de 2023). Com a cloenda d'aquests actes commemoratius, el 15 de gener es va fer una taula rodona sobre el futur de la filosofia, en què van intervenir els membres de la Junta Directiva de la SCFIL i professors Emília Olivé, Marta Palacín, Bernat Torres i Joan González Guardiola. En aquest acte, dut a terme a la Sala Nicolau d'Olwer, es va abordar la presència i viabilitat de la filosofia com a disciplina científica i universitària i es van plantejar qüestions com ara els reptes de futur per a l'estudi i el tractament de la filosofia en relació amb els diferents graus d'ensenyament (secundari i superior).

26 de gener de 2024

Conversa dialògica entre Michael Burawoy i Ramón Flecha

Activitat organitzada per l'ACS, en què Michael Burawoy (Universitat de Berkeley) i Ramón Flecha (UB), sociòlegs i investigadors de gran rellevància científica internacional, van dialogar entorn de quines sociologies poden contribuir a les transformacions necessàries del món i sobre la contribució actual de la teoria de la Societat Dialògica. La sessió, moderada per Emilia Aiello (Universitat Autònoma de Madrid), va tenir lloc a la Sala Pi i Sunyer.

29 de gener de 2024

Conferència *Els miRNAs en el lupus eritematós cutani: rol en la patogènesi i la seva aplicabilitat clínica*

La SECCB organitzà aquesta conferència pronunciada per Cristina Solé a la Sala Pere i Joan Corominas i que també es va poder seguir en línia. La conferenciant és investigadora sènior-junior de la Unitat de Lupus - Reumatologia a l'Institut de Recerca de la Vall d'Hebron i el 2023 va guanyar el Premi IEC de la Secció de Ciències Biològiques August Pi i Sunyer de Ciències de la Salut pel projecte *Teràpia gènica amb miRNAs d'interferència com a nova alternativa de tractament al lupus eritematós discoide (LED)*.

29-31 de gener de 2024

13a Trobada de Joves Investigadors dels Països Catalans

La tretzena edició de la Trobada de Joves Investigadors dels Països Catalans, activitat que organitza la SCQ biennalment, va tenir lloc a la Facultat de Química de la URV i la Secció Jove d'aquesta societat filial va formar part del comitè organitzador. Hi van participar cent quaranta investigadors i investigadores predoctorals i postdoctorals, els quals van presentar els resultats de la seva recerca i van debatre i intercanviar punts de vista.

30 de gener, 27 de febrer, 12 de març i 21 de maig de 2024

Cicle de seminaris *Els dimarts d'arqueologia a l'Institut d'Estudis Catalans*

La SHA i la SCEH van organitzar aquest cicle de quatre seminaris en què es van presentar i debatre les novetats de recerca arqueològica dels Països Catalans. La primera sessió, moderada per Narcís Soler (SHA), dugué per títol «El coneixement de la població a la prehistòria: què hi aporten l'antropologia i els estudis paleogenètics?» i va anar a càrrec de Vanessa Villalba (Institut de Biologia Evolutiva, CSIC-UPF) i Jaume Bertranpetit (SECCB). La segona, titulada «De la cervesa al vi: el paper de les begudes alcohòliques a la societat ibèrica», comptà amb les intervencions de Natàlia Alonso (UdL), Dani López Reyes (ArqueoVitis), i, com a moderadora, Maria Carme Belarte (SHA). En el tercer seminari, José Suárez (Universitat de Màlaga) i Fernando Prados (UA) van dialogar sobre «La renovació dels estudis fenicis en l'àmbit peninsular ibèric» i el membre de la SHA Joan Ramon va fer de moderador. Finalment, el cicle es va tancar amb una sessió dedicada al tema «Llengües en conflicte o llengües en contacte en època romana», en la qual van participar Joan Ferrer (UB), Noemí Moncunill (UB) i, com a moderador, Marc Mayer (SHA). El primer seminari es va impartir a la Sala Pere i Joan Corominas i la resta, a la Sala Nicolau d'Olwer; així mateix, totes les sessions es van poder seguir en línia.

19 i 20 de febrer de 2024

Seminari Aula Mediterrània 2024 de Recerca Interdisciplinària

El programa interuniversitari Aula Mediterrània, organitzat per l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed) en col·laboració amb diversos màsters universitaris, va celebrar el seu seminari anual de recerca interdisciplinària a Barcelona. L'edició d'enguany, coorganitzada amb diverses entitats entre les quals l'IEC, es va impartir en diferents espais de la Casa de Convalescència i s'inicià amb parlaments de benvinguda de Senén Florensa (president executiu de l'IEMed), Àngel Messeguer (secretari general de l'IEC) i Gerard Vives (director general d'Afers de la Unió Europea, Generalitat de Catalunya). Durant dues jornades es van dur a terme activitats varies, com debats i tallers, al voltant de temes com ara els fons sobirans a l'Orient Mitjà, el postcolonialisme, i el turisme i la sostenibilitat.

26 de febrer de 2024

Commemoració del 50è aniversari de l'execució de Salvador Puig Antich

Amb motiu del cinquantè aniversari de l'execució del militant antifranquista del Moviment Ibèric d'Alliberament, Salvador Puig Antich (1948-1974), el 2 de març de 1974, la SCEH i el CHCC van evocar aquella tràgica acció d'extrema repressió del règim dictatorial del general Franco en una sessió acadèmica en què testimonis personals, jurídics, artístics i historiogràfics van analitzar els esdeveniments, tant catalans com espanyols i internacionals, que es van produir en aquell context. Aquest acte de record de qui fou la darrera víctima catalana d'un judici injust i sense cap garantia jurídica de la dictadura criminal franquista va tenir lloc a la Sala Prat de la Riba i s'inscriu dins dels actes que la societat catalana i les institucions democràtiques han promogut com a homenatge al lluitador per la llibertat i la democràcia del seu poble, que veié segada la seva vida en plena joventut.

FOTOGRAFIA 17

27 de febrer, 16 d'abril i 11 de juny de 2024

Cicle Dimarts de ciència i tecnologia 2024

La SECCT va organitzar aquesta activitat divulgativa centrada en la transferència de coneixement a la societat a través de les empreses, de dades mèdiques, de la intel·ligència artificial i la salut digital, i de l'epigenètica. El cicle va comprendre tres sessions —les dues primeres van tenir lloc a la Sala Pere i Joan Coromines i la tercera, a la Sala Nicolau d'Olwer—, i totes es van poder seguir en línia. La primera sessió, organitzada en col·laboració amb l'Associació TECNIO, va consistir en una taula rodona titulada «Què guanyem amb la transferència de coneixement?» i que comptà amb Laia Arnal (directora general de Transferència i Societat del Coneixement del Departament de Recerca i Universitats), Irene Garcia Cano (vicedegana de Recerca i Transferència de la Facultat de Química de la UB), Mònica Roca (fundadora de l'empresa IsardSAT) i Sara Secall (responsable de Biotech Portfolio). La segona sessió, coorganitzada amb la SECCB i moderada per Jaume Reventós (SECCB), girà entorn de les «Dades mèdiques, intel·ligència artificial i salut digital» i va anar a càrrec de Jordi Piera (director de l'Oficina d'Estratègia de Salut Digital del Servei Català de la Salut), Gerard Carod (coordinador del grup de recerca DS3 al Servei Català de la Salut), Hugo Herrero (Hospital Bogenhausen de Múnic) i Christopher Morton (CEO d'Elem Biotech SL) (fotografia 17). L'última sessió va ser impartida per Francesc Piferrer (subdirector de Transferència de Coneixement a l'ICM), que va pronunciar la conferència «Epigenètica en salut humana, gestió dels recursos naturals i protecció de la natura».

5-7 de març de 2024

Col·loqui Internacional L'espai trobadoresc i les dones: autores, mecenes, representacions

Activitat coorganitzada per la SHA i pel projecte coordinat Medieval Women's Songs, que pretén traçar un mapa transversal del paper de la dona en la lírica europea medieval i de les seves projeccions artístiques, històriques i socials. Nombrosos especialistes nacionals i internacionals, entre els quals els membres de la SHA Vicenç Beltran i Meritxell Simó (aquesta darrera és la investigadora principal del projecte coordinat), van abordar aspectes relacionats amb la lírica trobadoresca de veu femenina, tot deixant clar que les *trobairitz* (dones trobadoresques) es desmarcaven de la poesia masculina i del codi amorós dissenyat pels homes amb una veu pròpia que rebutjava la submissió i assumia el desig. La inauguració anà a càrrec de la presidenta de l'IEC, Teresa Cabré, amb intervencions del president de la SHA, Ramon Pinyol, i de Meritxell Simó. Les dues primeres jornades van tenir lloc a la Sala Nicolau d'Olwer i la darrera, en diferents espais de la Facultat de Filologia i Comunicació de la UB. Així mateix, es va fer una visita guiada al MNAC.

FOTOGRAFIA 18

FOTOGRAFIA 19

8 de març de 2024

Commemoració del Dia Internacional de les Dones

L'IEC va celebrar el Dia Internacional de les Dones amb un acte institucional conduït per la presidenta, Teresa Cabré. La commemoració s'inicià a la Sala Prat de la Riba amb la conferència *La dona i la terra: existeix una visió femenina del sòl?*, que va pronunciar la membre de la SECCT Rosa Maria Poch (fotografia 18) i va anar seguida d'un col·loqui amb el públic. L'acte es va cloure a la Sala Pere i Joan Coromines amb una intervenció artística de música i dibuix titulada *Dones: balada de terra i foc*, en què els dibuixos gestuals de Marina Berdalet, fets amb foc i fum, dialogaven amb les notes improvisades del clarinetista Joaquim Abós (fotografia 19).

13-16 de març de 2024

III Congrés del Món de la Masia: «La complexitat dels nous reptes. L'oportunitat dels nous sistemes»

La tercera edició d'aquest congrés organitzat per la ICEA, que constitueix un punt de trobada de l'Administració, experts i implicats en el territori fins al Matarranya i el Maestrat, es va celebrar a Barcelona (les tres primeres jornades, a la Sala Prat de la Riba, i la darrera, al Palau Robert). Es va estructurar en nou blocs, dotze conferències i set taules rodones interdisciplinàries i comptà amb més de dos-cents cinquanta congressistes, presencials i en línia, entre els quals joves formats i compromesos amb el desenvolupament del país, que hi van participar molt activament.

4-7 d'abril de 2024

Participació catalana en la XXXV Olimpíada Espanyola de Física

A fi de promoure l'excel·lència i la formació dels bons estudiants de física, la SCFIS des de l'any 1996 organitza la fase catalana de l'Olimpíada Internacional de Física. Això suposa preparar les proves i formar, durant una jornada completa, els estudiants seleccionats per a participar en la fase estatal. Enguany aquesta fase va tenir lloc a la Universitat de Granada i la delegació catalana, integrada per tretze estudiants, hi va obtenir resultats molt notables: tres medalles d'or, cinc de plata, tres de bronze i una menció d'honor.

9 d'abril de 2024

40è aniversari de la creació de la SCC

La SCC va celebrar els quaranta anys amb una taula rodona a la Sala Nicolau d'Olwer, moderada pel seu president, Joan Francesc Fondevila, i amb participació dels fundadors i dels qui van acompanyar les primeres passes de l'entitat. El 1984 va tenir lloc a la seu de l'IEC la primera reunió formal d'autoconstitució de l'entitat i el 1985 el Ple de l'Institut va acordar per unanimitat acceptar-la com a societat filial, adscrita a la SFCS, i en va aprovar els Estatuts segons el projecte presentat.

10 d'abril de 2024

Sessió *Tesis doctorals i recerca musicològica a debat*

Arran de la lectura recent de dues tesis doctorals, la SCMUS va proposar aquest debat sobre alguns camins de la recerca musicològica actual. Carles Badal i Helena Martín-Nieva, autors de les tesis, juntament amb els professors que les han dirigit, Francesc Cortès (UAB) i Germán Gan (UAB), van exposar la seva experiència concreta. La sessió, duta a terme a la Sala Nicolau d'Olwer i també oferta en línia, va finalitzar amb un col·loqui entre els participants i el públic, moderat per Emili Ros-Fàbregas, president de la SCMUS.

11 d'abril de 2024

Lliurament del Premi Taula de Canvi

La Sala Prat de la Riba va acollir l'entrega de la primera edició del Premi Taula de Canvi, instituït per la SCE i que s'oferirà anualment a un investigador o investigadora de menys de cinquanta anys vinculat a una universitat o centre de recerca del domini lingüístic català, en reconeixement de la seva contribució científica en qualsevol dels àmbits de l'economia. El Premi forma part del *Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC i el seu nom fa referència a la Taula de Canvi, institució econòmica catalana de l'edat mitjana que es pot considerar el primer banc públic europeu. Enguany el guardonat ha estat Alberto Martín, investigador sènior del Centre de Recerca en Economia Internacional, catedràtic a la UPF i professor d'investigació a la Barcelona School of Economics.

12 i 13 d'abril de 2024

Ple extraordinari de la SFCS a Tarragona

La SFCS va celebrar, en col·laboració amb la URV, un Ple extraordinari a Tarragona que s'inicià amb una passejada pel centre històric de la ciutat, liderada per Josep Oliveras, expresident de la SCG. Seguidament es va fer l'acte de benvinguda i presentació al paranimf de la universitat, amb la presència de la vicerectora de Recerca, Marina Galià, i el president de la SFCS, Jaume Guillaumet. A continuació, Oliveras impartí la ponència *Una visió general de la ciutat de Tarragona*, seguida de la sessió *Universitat, ciutat i indústria*, que va anar a càrrec de Francesc Xavier Grau (SECCT). Després es va fer una visita per la ciutat romana de Tarragona, guiada per Joaquín Ruiz de Arbulo, director del Departament d'Història i Història de l'Art de la URV. La primera jornada es va tancar amb una sessió sobre *La indústria petroquímica, el seu impacte econòmic i les energies renovables*, conduïda per Francesca Segura (SFCS) i amb els ponents Jeroni Farnós (president de la Comissió d'Indústria Química del Col·legi d'Enginyers de Catalunya), Maria Llop (catedràtica del Departament d'Economia de la URV) i Ricard Garcia Valls (director del Departament d'Enginyeria Química de la URV). L'endemà el Ple continuà amb una sessió inicial titulada *La seguretat de la petroquímica i els barris de Ponent*, moderada per Jaume Guillaumet i presentada per Rafael Marrasé i Toni Orensanz, periodistes i coautors del llibre *La gran explosió*. Després, els assistents al Ple van rebre una salutació en nom de l'Ajuntament de Tarragona per part d'Ignacio García Latorre, coordinador de l'Àrea de Territori i Patrimoni. Finalment, es va celebrar la taula rodona *La ciutat i els barris*, moderada per Josepa Cucó (vicepresidenta de la SFCS) i amb les intervencions de Joan Josep Pujadas (catedràtic emèrit d'antropologia social de la URV), Antoni Peco (expresident de la Federació d'Associacions de Veïns de Tarragona) i Montserrat Duch (catedràtica d'història contemporània de la URV).

17 d'abril de 2024

Aprovació del Pla d'Igualtat

Amb cent trenta-sis vots a favor, tres en contra i vint-i-una abstencions, el Ple de l'Institut va aprovar el Pla d'Igualtat, elaborat per la Comissió d'Igualtat. El Pla vol garantir la representació i visibilitat de les dones, amb trenta-nou mesures distribuïdes en cinc eixos que, alhora, comprenen diversos objectius específics. Els cinc eixos en què s'estructura el Pla són: cultura de la igualtat; composició de l'IEC; composició dels òrgans de govern i altres òrgans decisoris i representatius de l'IEC; projectes de recerca, publicacions i premis, i entorn lliure de violència. Per a cadascuna de les mesures s'especifiquen l'òrgan impulsor i l'òrgan responsable; el calendari d'aplicació, i, si escau, els instruments d'implementació. En relació amb la situació de partida en la composició de l'IEC, en què les dones membres representen una mica més del 20 %, el Pla marca un objectiu realista per revertir progressivament aquesta situació de desigualtat. En canvi, en els òrgans de govern, de decisió i representació, sí que s'estableix la paritat com a requisit i s'ha començat a aplicar des de l'aprovació del Pla. Passa el mateix en l'eix de projectes de recerca, publicacions i premis, en què les comissions hauran de ser paritàries. Pel que fa a l'entorn lliure de violència, el Pla preveu ampliar el Protocol d'actuació per a la prevenció i abordatge de l'assetjament a l'IEC a tots els membres de l'Institut i als socis i sòcies de les filials.

20 d'abril de 2024

125è aniversari de la ICHN

La ICHN va celebrar els seus cent vint-i-cinc anys amb una jornada al Món Sant Benet (Sant Fruitós de Bages) en companyia dels socis i sòcies. Entre altres coses, es va fer un repàs de l'activitat que s'ha fet i que es duu a terme a la Institució, per mitjà d'una conferència i una taula rodona amb intervencions d'expresidents i de la presidenta; es van lliurar els dos premis que convoca anualment la societat filial (Ajut a la Dona Naturalista i Premi Torras-Foulon), i es van impartir tallers i oferir sortides per a descobrir l'entorn natural, a càrrec dels grups de treball de la ICHN Antaxius, Oxygastra, Felis, Brioli, Societat Catalana de Fotògrafs de Natura i Grup Orquidològic de Catalunya.

FOTOGRAFIA 20

23 d'abril de 2024

Lliurament dels Premis Sant Jordi

La cerimònia de lliurament dels Premis Sant Jordi 2024, corresponents al 93è *Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, tingué lloc a la Sala Prat de la Riba i va ser presidida per la presidenta de l'Institut, Teresa Cabré, i la consellera de Cultura, Natàlia Garriga. En el transcurs de l'acte, conduït per l'actriu Sílvia Bel, es van lliurar una setantena de guardons, entre els quals el Premi Prat de la Riba, atorgat al cantautor Raimon, que va parlar en nom de totes les persones guardonades (fotografia 20). La celebració finalitzà amb un refrigeri amenitzat per Godiva Jazz Duet. D'altra banda, com és tradició per la Diada de Sant Jordi, es van instal·lar dues parades amb publicacions de l'IEC, l'una al claustre de la Casa de Convalescència i l'altra a la Rambla de Barcelona, davant del Palau de la Virreina.

23 d'abril de 2024

Diada de Sant Jordi a Sant Andreu de Sureda

A iniciativa de la Delegació de l'IEC a Perpinyà, per primera vegada es va celebrar a Sant Andreu de Sureda la Diada de Sant Jordi, amb la col·laboració de l'Ajuntament, de diverses entitats del poble (medioteca, escoles i associacions Bulles Culturelles i dels jubilats) i de l'associació L'Albe d'Argelers. Durant els tres mesos previs es van oferir a la mediateca activitats lúdiques per als infants de les escoles bressol i primària. Entre altres coses, es van fer treballs manuals del drac, la rosa, etc., que van ser exhibits del 23 al 27 d'abril a la Sala del Pati. Allà mateix, per la Diada, la contacontes Magde Crozet va explicar la llegenda de Sant Jordi tant a petits com a grans i es va regalar una rosa a tot el públic. D'altra banda, la plaça de l'Ajuntament va acollir parades de llibres.

30 d'abril de 2024

VIII Jornada d'Estudis Hebraics

La Sala Nicolau d'Olwer va acollir la vuitena edició d'aquesta jornada que organitza la SCEHB per mostrar i difondre les darreres recerques en l'estudi sobre la cultura hebrea i el judaisme català. Comptà amb les intervencions dels especialistes Jordi Maíz, que va parlar de *La dona jueva a la Mallorca medieval (s. XIII-XIV)*; Jordi Cervera, que va impartir la conferència *La ruta de l'Èxode. Exegesi, geografia, arqueologia*, i Joan Pérez i Ventayol, que va presentar el llibre *Els jueus als Països Catalans al segle XX*, del qual és editor.

FOTOGRAFIA 21

9 de maig de 2024

Celebració del 40è aniversari del CRM

El CRM, l'institut de recerca matemàtica més antic d'Espanya, celebrà el seu quarantè aniversari amb un acte a la Sala Prat de la Riba que es va obrir amb la conferència *Mathematical theories of communication: old and new*, pronunciada per Madhu Sudan (Universitat Harvard) (fotografia 21). Seguidament, va tenir lloc l'acte institucional, en què es va repassar la memòria històrica del CRM, la seva estratègia i les perspectives de futur i es va presentar el vídeo *40 anys del CRM*. La celebració comptà amb la participació, entre altres personalitats, de Teresa Cabré (presidenta de l'Institut), Lluís Alsedà (director del CRM), Joaquim Nin (secretari general del Departament de Recerca i Universitats), Joan Gómez Pallarès (director general de Recerca), Javier Lafuente (rector de la UAB), Joan Guàrdia (rector de la UB) i Manuel Castellet (director honorari del CRM i membre de la SECCT). L'acte va ser també un homenatge a Castellet, que creà el CRM l'any 1984, com a centre de l'IEC, a les dependències de la UAB. Actualment, el Centre és un consorci entre la Generalitat de Catalunya, l'IEC i la UAB.

FOTOGRAFIA 22

14 de maig de 2024

Presentacions de les publicacions de la SCEN i de la medalla commemorativa d'Aurembiaix d'Urgell

La Sala Prat de la Riba va acollir l'acte que organitzà la SCEN per presentar les seves publicacions anuals i la medalla dedicada a la comtessa Aurembiaix d'Urgell. Primerament, Jaume Boada i Montserrat Berdún, directors d'*Acta Numismàtica*, van presentar el cinquanta-quatrè número de la revista. Després es va fer la presentació del llibre *El segell a la medalla*, a càrrec de l'autor, Rossend Casanova (president de la SCEN), i Xavier Barral (membre de la SHA); l'obra recull el catàleg de l'exposició homònima exhibida el 2022 a l'Institut en el marc del col·loqui *La sigil·lografia medieval a Catalunya i a l'Europa mediterrània*. Finalment, Miquel de Crusafont (vicepresident de la SCEN) va presentar l'edició de la medalla commemorativa d'Aurembiaix d'Urgell, projecte alineat amb el Pla d'Igualtat de l'IEC, tot destacant que té per objectiu testimoniar la figura de la comtessa i la seva moneda, la primera de la història que inclou una llegenda en català i la primera batuda per una dona a la Catalunya medieval (fotografia 22).

FOTOGRAFIA 23

FOTOGRAFIA 24

16 de maig de 2024

Simposi Rosa Sensat i Vilà

Activitat promoguda per la SFCS i la Fundació Artur Martorell, en cooperació amb l'Associació de Mestres Rosa Sensat, la SCP i la SHE, amb motiu dels cent cinquanta anys del naixement de la pedagoga Rosa Sensat, referent educatiu per a totes les generacions posteriors. El Simposi, celebrat a la Sala Puig i Cadafalch, va ser presidit per Maria Corominas (vicepresidenta de l'IEC), Sara Blasi (presidenta de la Fundació Artur Martorell) i Anna Simó (consellera d'Educació en funcions) i inaugurat per la consellera (fotografia 23). Al llarg de tres taules rodones, una trentena d'experts van reflexionar i debatre sobre aspectes com ara el moment actual de l'educació, la coeducació i la importància de la relació dels infants amb la natura.

22 de maig de 2024

Presentació del *Diccionari d'artistes catalans, valencians i balears*

La Sala Pere i Joan Coromines acollí la presentació del *Diccionari d'artistes catalans, valencians i balears*, projecte fruit d'un conveni signat entre l'IEC i el MNAC i dirigit pels historiadors d'art i membres de la SHA Bonaventura Bassegoda, Francesc Fontbona i Eduard Vallès. L'acte va ser presidit per la presidenta de l'IEC, Teresa Cabré, i el director del MNAC, Josep Serra, acompanyats dels directors del projecte (fotografia 24). El diccionari inclou artistes de tots els territoris de parla catalana i de tota mena d'especialitats, com ara pintura, escultura, orfebreria i fotografia (no hi ha artistes vius per a no desequilibrar el conjunt i es treballa molt especialment per incorporar les dones artistes, sovint invisibilitzades). Com que és en suport digital, s'actualitza constantment i, avui dia, ja hi han participat més de cent autors i autores de tesis doctorals i treballs de fi de màster dedicats a artistes, així com autors d'articles monogràfics o comissariats d'exposicions.

23 de maig de 2024

XXI Jornada de la SCATERM: «La implantació i la difusió de la terminologia en llengua catalana. Laboratori d'idees»

L'edició d'enguany de la Jornada de la SCATERM es va celebrar a la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de la UB i es va dur a terme amb la col·laboració de terminòlegs, professors i membres dels serveis lingüístics universitaris. Tingué dos objectius principals: d'una banda, facilitar un diagnòstic de les dificultats per a la implantació i la difusió de la terminologia en els diferents àmbits, i, de l'altra, descobrir estratègies per a superar-les i sistemes per a mesurar els avenços o retrocessos. Tots els assistents van participar en grups de debat dinamitzats per tal de reflexionar i trobar solucions, grans o petites, que permetin avançar.

24 de maig de 2024

Jornada d'estudi *La situació actual de desenvolupament del dret civil propi català, valencià i de les Illes Balears*

Activitat organitzada per la SCEJ i duta a terme a la Sala Pi i Sunyer. La inauguració anà a càrrec d'Imma Barral (directora general de Dret, Entitats jurídiques i Mediació de la Generalitat de Catalunya) i Josep Maria Vilajosana (president de la SCEJ) i s'hi van impartir quatre conferències: «La STC 132/2019, una porta oberta al desenvolupament del dret civil propi» (Juan Antonio Xiol, vicepresident emèrit del Tribunal Constitucional), «Present i futur del dret civil català (estat de la codificació)» (María del Carmen Gete-Alonso, presidenta de la Secció de Persona i Família de la Comissió de Codificació de Catalunya), «El dret civil de les Illes Balears (i Pitiüses): la diversitat jurídica interna com a símbol d'una identitat plural» (Ángel Custodio Navarro, vocal del Consell Assessor de Dret Civil de les Illes Balears) i «Problemàtica de la recuperació efectiva del dret civil foral valencià: la proposta de reforma constitucional de les Corts Valencianes pendent al Congrés des de 2020» (José Ramón Chirivella, president de l'Associació de Juristes Valencians).

30 de maig de 2024

Conferència *Un planeta creatiu: com va sorgir la vida a la Terra?*

El membre de la SECCB Juli Peretó pronuncià aquesta conferència organitzada per la Secció de la SCB a la Catalunya del Nord. Es va oferir a l'amfiteatre Alain Guille de l'Observatori Oceanogràfic de Banyuls de la Marenda, antigament anomenat Laboratori Aragó, en el marc del cicle de conferències mensuals de caràcter científic o sociocultural que promou l'Associació d'Amics del Laboratori.

12 de juny de 2024

Presentació del primer volum de l'obra *Itineraris de microtoponímia*

La sala de la Biblioteca Catalana de l'Alguer fou l'escenari de la presentació de la primera part del llibre sobre els topònims algueresos *Itineraris de microtoponímia*, obra de la membre corresponent de la SFCS Marina Sech, editada per Edicions de l'Alguer i a cura de la Delegació algueresa de l'IEC. Aquest primer volum està dedicat a «La defensa territorial en los *Procesos verbales de delimitación del territorio* de l'Alguer (1846-1847)» i la segona part versarà sobre el cadastre de terres i cases de 1845. L'acte va comptar amb les intervencions de l'autora i d'Antoni Torre, delegat de l'Institut a l'Alguer.

FOTOGRAFIA 25. D'esquerra a dreta: Àngel Messeguer (secretari general de l'IEC), Roser Salicrú (vicepresidenta de l'IEC), Miquel Noguer (president de la Diputació de Girona), Lluïsa Moret (presidenta de la Diputació de Barcelona), José Montilla (expresident de la Generalitat de Catalunya), Laura Vilagrà (consellera de la Presidència i vicepresidenta del Govern de la Generalitat de Catalunya), Josep Rull (president del Parlament de Catalunya), Teresa Cabré (presidenta de l'IEC), Laura Borràs (expresidenta del Parlament de Catalunya), Noemí Llauredó (presidenta de la Diputació de Tarragona), Joan Talarn (president de la Diputació de Lleida) i Maria Corominas (vicepresidenta de l'IEC).

FOTOGRAFIA 26

FOTOGRAFIA 27

18 de juny de 2024

Celebració del dia de la creació de l'IEC: «Més de cent anys construint identitat»

El 18 de juny de 1907 es fundà l'IEC, una iniciativa de la Diputació de Barcelona, amb Enric Prat de la Riba al capdavant. Enguany l'Institut ha commemorat aquesta efemèride amb un acte al claustre de la Casa de Convalescència conduït per la periodista Carolina Rosich. A més de la presidenta de l'IEC, Teresa Cabré, hi van intervenir les presidentes i presidents de les quatre diputacions catalanes —que foren clau en la creació de l'Institut—, Lluïsa Moret (Diputació de Barcelona), Noemí Llauredó (Diputació de Tarragona), Miquel Noguer (Diputació de Girona) i Joan Talarn (Diputació de Lleida); el president del Parlament de Catalunya, Josep Rull; la consellera de la Presidència i vicepresidenta del Govern, Laura Vilagrà (fotografia 25), i el membre de la SHA Enric Pujol, el qual va posar en context el paper de les diputacions en la creació de l'IEC (fotografia 26). La celebració també va incloure una actuació de Carles Martínez i Míriam Alamany, que van interpretar Enric Prat de la Riba i la pedagoga i escriptora Francesca Bonnemaison, i el músic Pau de Nut, que va oferir una versió de «La Santa Espina», estrenada el 1907 (fotografia 27).

19 i 20 de juny de 2024

Simposi Trias: «Una revista d'idees per a una cultura normal. *Revista de Catalunya*, cent anys (1924-2024)»

La Sala Pere i Joan Corominas acollí aquest simposi organitzat per la Càtedra Ferrater Mora de la UdG, en col·laboració amb el Memorial Democràtic, la Fundació Revista de Catalunya i l'IEC, amb motiu del centenari de la *Revista de Catalunya*. Aplegà una trentena d'especialistes, els quals, per mitjà de conferències i taules rodones, van analitzar i debatre sobre la història, l'evolució i la contribució de la publicació, que des de la seva fundació el 1924 ha esdevingut un pilar fonamental en la divulgació cultural i intel·lectual dels territoris de parla catalana. Entre altres experts, hi van participar els membres Josep M. Casasús (SFCS), Francesc Fontbona (SHA), Ramon Pinyol (SHA), Enric Pujol (SHA) i Joandomènec Ros (SECCB).

FOTOGRAFIA 28. D'esquerra a dreta: Mercè Ferrer (gerenta de l'IEC), Roser Salicrú (vicepresidenta de l'IEC), Maria Corominas (vicepresidenta de l'IEC), Àlicia Casals (presidenta de la SECCT), Teresa Cabré (presidenta de l'IEC), Àngel Messeguer (secretari general de l'IEC), Pere Puigdomènech (president de la SECCB), Jaume Guillaumet (president de la SFCS), Jordi Camí (secretari científic de l'IEC), Ramon Pinyol (president de la SHA) i Oriol Izquierdo (escriptor i gestor cultural).

FOTOGRAFIA 29

FOTOGRAFIA 30

4 de juliol de 2024

Reunió del Consell Permanent a Vil·la Joana

El Consell Permanent de l'IEC es desplaçà a Vallvidrera (Barcelona) per celebrar la seva reunió quinzenal —que habitualment té lloc a la Sala Puig i Cadafalch— a Vil·la Joana, seu del Museu Verdaguer. Aquesta sessió especial va ser precedida per una visita al museu guiada per Oriol Izquierdo (escriptor i gestor cultural) i Teresa Macià (especialista en l'obra de Jacint Verdaguer), que va permetre als membres del Consell conèixer-ne en profunditat la història i les col·leccions (fotografia 28).

8-12 de juliol de 2024

Curs d'actualització «*Non verbum pro verbo*: reflexions sobre l'art de traduir els clàssics»

La SCEC organitzà aquest curs d'actualització de vint hores reconegut com a activitat de formació pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya i impartit a la Sala Nicolau d'Olwer. Reuní especialistes en traducció de textos clàssics per a discutir els diversos reptes i mètodes implicats en la traducció d'inscripcions llatines, textos literaris i religiosos, així com les primeres traduccions catalanes de grans obres clàssiques, i comptà amb deu ponents.

11 de juliol de 2024

III Seminari d'Estiu de la North American Catalan Society: «La traducció i els estudis catalans: entre l'estudi i la pràctica»

La North American Catalan Society dedicà la tercera edició del seu Seminari d'Estiu a la traducció i els estudis catalans. La jornada, que va tenir lloc a la Sala Nicolau d'Olwer, començà amb la benvinguda a càrrec de la presidenta de l'IEC, Teresa Cabré. Seguidament, es van fer tres taules rodones: la primera es va centrar en els estudis de traducció; la segona girà entorn del llegat cultural i la traducció, i en la tercera es va abordar la pràctica de la traducció, amb intervencions sobre la traducció de novel·les, textos educatius i videojocs.

11 de juliol de 2024

9a Nit de la Biologia

El pati de la Casa de Convalescència va ser l'escenari de la novena Nit de la Biologia, en què es van lliurar els set premis de la SCB, que formen part del *Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC. Amb aquesta iniciativa, la Societat reconeix les millors contribucions i els estudiosos i professionals més destacats de les ciències biològiques en el darrer any als territoris de llengua catalana (fotografia 29). La cerimònia va ser conduïda pel divulgador científic Pere Renom i comptà amb la participació de Teresa Cabré, presidenta de l'IEC (fotografia 30); Marc Martí-Renom, president de la SCB; Anna Broll, cap del Departament de Ciència i Universitats de l'Ajuntament de Barcelona; Jordi Mas, director general de la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació; Joan Gómez Pallarès, director general de Recerca del Departament de Recerca i Universitats de la Generalitat de Catalunya; Montserrat Corominas, vicepresidenta primera de la SCB, i Montse Sala, vicepresidenta segona de la SCB.

FOTOGRAFIA 31. El president de la SF, Nicolau Dols, i la presidenta de l'IEC, Teresa Cabré.

FOTOGRAFIA 32

2. Sessions en memòria i homenatges

(Ordenats alfabèticament)

Eduard Artells i Bover (1903-1971)

Membre de l'Oficina de Revisió d'Originals de l'IEC

El gramàtic, traductor i pedagog Eduard Artells, que el 1932 entrà a formar part de l'Oficina de Revisió d'Originals de l'IEC, va ser recordat amb un simposi coorganitzat per la SCLL; el Grup de Recerca en Història de la Llengua Catalana de l'Època Contemporània (UAB), i el projecte PID2021-128279NB-I00 (UAB). Per mitjà de sis ponències, s'hi van abordar els temes següents: la tasca d'Artells com a professor de català durant l'època de la Generalitat republicana i les represàlies a què fou sotmès durant el franquisme (Daniel Casals, president de la SCLL i coordinador del Simposi); les obres d'Artells *Llenguatge i gramàtica* i els vocabularis bilingües (Mar Massanell, membre de la SF i coordinadora del Simposi); els tres volums de *Lectures escollides*, elaborades per Artells i per Joan Triadú (Anna Devís i Josep Vicent Garcia Raffi, UV); el mestre i l'avi Artells (Àlvar Valls, corrector de textos i escriptor); la polèmica entre Artells i Joan Fuster (Josep Àngel Cano, UV), i la personalitat d'Artells (Joan Josep Isern, escriptor i crític literari). Clogueren l'acte Albert Jané (membre de la SF) i Joaquim Arenas (Servei d'Ensenyament del Català, 1983-2003), que van parlar del record que serveixen d'Artells.

Sala Pi i Sunyer, 10 de novembre de 2023

Pompeu Fabra i Poch (1868-1948)

Membre fundador de la SF, la qual presidí del 1918 al 1948, i president de l'IEC entre el 1918 i el 1939 (rotativament)

La presidenta de l'IEC, Teresa Cabré; el Consell Permanent de l'Institut; el Consell de Govern de la SF, i alguns altres membres d'aquesta secció, participaren en l'homenatge a Pompeu Fabra que va organitzar l'Ajuntament de Prada amb motiu del 75è aniversari de la seva mort a la capital conflentina. El programa va començar a l'Ajuntament, amb un acte institucional presidit per l'alcalde, Yves Delcor. Després es va inaugurar una placa commemorativa al número 15 del carrer dels Marxants, casa on va viure i morir Fabra, i es va fer una ofrena floral a la seva tomba (fotografia 31). A continuació, la plaça de la República va ser l'escenari de jocs i cançons amb alumnes, mestres i professors de les escoles en català de Prada (fotografia 32). La jornada d'homenatge va concloure amb una conferència del membre de la SF Joan Peytaví sobre la llengua catalana.

Prada, 19 de desembre de 2023

FOTOGRAFIA 33. D'esquerra a dreta: Ignasi Roviró, Jordi Sales i Conrad Vilanou.

Jordi R. Sales i Coderch (1943-)

President de la SCFIL (1990-2001)

La SCFIL va retre homenatge al seu expresident i professor emèrit de la UB Jordi Sales amb motiu del seu vuitantè aniversari. L'acte comptà amb les intervencions del president de la Societat, Conrad Vilanou, el qual va fer un repàs de la trajectòria i les primeres publicacions en català de l'homenatjat; Dídac Ramírez, exrector de la UB i que va ser el primer doctorand a llegir la tesi sota la tutela de Sales; els professors Joan González Guardiola (UIB) i Ignasi Roviró (URL), i el mateix homenatjat, que va pronunciar un discurs titulat «La resistència, persistència, consistència» (fotografia 33).

Sala Pere i Joan Coromines, 19 de desembre de 2023

Josep Vallverdú i Aixalà (1923-)

Membre de la SF

A fi de commemorar el centenari del naixement de Josep Vallverdú, l'IEC, juntament amb la Càtedra Màrius Torres de la UdL i la Institució de les Lletres Catalanes (amb la col·laboració del Museu de Lleida i la Fundació La Caixa), va organitzar el Simposi Josep Vallverdú: «Balanz d'una obra». Durant dos dies, des del vessant estrictament acadèmic, es va fer un balanç de la seva obra en el marc de la cultura i de la literatura catalanes. En la primera jornada van intervenir Joan Veny (SF), Albert Turull (SF), Matías López (UdL), Àngels Gregori (poeta, gestora cultural i doctora en didàctiques específiques), Josep Murgades (filòleg i traductor), Gonçal López-Pampló (UV), Carme Vidalhuguet (filòloga i política), Paula Espinosa (traductora) i Andreu Bosch (UB). La taula rodona final va estar constituïda per Andreu Bosch, Scheherezade Surià (traductora), Anna Cris Mora (UAB) i Olga Nikolaeva (Universitat de Sant Petersburg). En la segona jornada van intervenir Ignasi Aldomà (UdL), Julián Acebrón (UdL), Jordi Auseller (UVic-UCC), Maria Pujol Valls (UIC), Jordi Malé (UdL), Enric Falguera (UdL), Ramon Sistac (SF) i Imma Sánchez (UdL). A la taula rodona final, hi van participar Salvador Escudé (Càtedra Màrius Torres), Manel Lladonosa (UdL), Antonieta Jarne (UdL) i Andratx Badia (UdL). La cloenda del simposi anà a càrrec de Nicolau Dols (president de la SF) i Carme Vidalhuguet (comissària de l'Any Josep Vallverdú) i posteriorment es va fer una visita guiada a la mostra del fons personal de Vallverdú a la Biblioteca de Lletres de la UdL.

Sala Prat de la Riba de l'IEC (26 d'octubre de 2023) i Saló Víctor Siurana de la Facultat de Lletres de la UdL (27 d'octubre de 2023)

D'altra banda, la Delegació de l'IEC a Castelló de la Plana va organitzar la conferència *Josep Vallverdú, 100 anys de perspectiva*, que pronuncià Ramon Sistac, membre de la SF i delegat de la presidenta de l'IEC a Lleida. L'acte va ser presentat per Vicent Pitarch, membre de la SF i delegat de la presidenta de l'Institut a Castelló.

Sala de conferències del Menador Espai Cultural, 2 de novembre de 2023

FOTOGRAFIA 34

3. Exposicions

«100 anys d'Einstein a Catalunya»

16 d'octubre de 2023 - 11 de gener de 2024

El claustre de la Casa de Convalescència tornà a acollir aquesta exposició de l'IEC comissariada pel vicepresident de la SECCT, Antoni Roca Rosell, i inaugurada el març de l'any passat en commemoració del centenari de la visita d'Albert Einstein a Catalunya. L'objectiu principal de la mostra era apropar al públic la figura del físic alemany, tot analitzant i divulgant aspectes com ara la seva trajectòria científica; la vigència d'alguns dels seus treballs; el seu compromís amb la pau, i el curs que impartí a la seu de l'Institut, on va establir lligams estrets amb la comunitat científica de l'època (fotografia 34).

«La revolució silenciosa»

1 de febrer - 10 de març de 2024

Aquesta exposició, creada per l'Institut de Microelectrònica de Barcelona amb motiu del setanta-cinquè aniversari de la invenció del transistor, es va exhibir al claustre de l'IEC gràcies a la col·laboració de la SCT. El transistor, que funciona com un interruptor que deixa passar el corrent i s'integra dintre dels xips que conformen tota mena d'aparells emprats quotidianament (telèfons mòbils, ordinadors, cotxes, audíofons, plaques fotovoltaiques, etc.), és fonamental per a entendre la societat contemporània. La mostra proposava un viatge per la història de la microelectrònica mitjançant panells que explicaven els processos de disseny i fabricació del transistor i els circuits integrats des de l'inici fins a la societat digital actual. Va ser inaugurada el 6 de març amb la conferència *De la ràdio del iaio a la Playstation 5: el transistor fa 75 anys*, que pronuncià Elisabet Prats (investigadora de l'Institut de Microelectrònica de Barcelona) a la Sala Nicolau d'Olwer.

«Dones medievals. Realitat i ficció»

5 de març - 30 d'abril de 2024

Amb motiu del CoFloqui Internacional *L'espai trobadoresc i les dones: autores, mecenes, representacions* (vegeu p. 39), el claustre de l'IEC va acollir aquesta exposició elaborada per l'Institut de Recerca en Cultures Medievals (UB). La mostra es va articular en plafons al voltant de quatre eixos temàtics dedicats a la literatura i la realitat; la vida quotidiana de les veïnes de la Barcelona de l'any mil; l'envelliment, i l'espiritualitat. Els plafons incloïen codis QR que permetien accedir a imatges, vídeos, textos, una sèrie de pòdcasts, un curtmetratge i una representació teatral enregistrada al paranimf de la UB, en què dialogaven el misogin Francesc d'Eiximenis i la feminista Christine de Pisan.

FOTOGRAFIA 35

«#JovesMatemàtiquesCatalanes»

9 de maig - 14 de juny de 2024

En ocasió del Dia Internacional de les Dones Matemàtiques d'enguany, el claustre de la Casa de Convalescència acollí aquesta exposició impulsada per la SCM en una campanya iniciada el 12 de maig de l'any passat amb motiu d'aquesta mateixa commemoració. A fi de proporcionar referents propers i reals de dones matemàtiques, especialment a les nenes i joves, així com contribuir a revertir la desigualtat de gènere i reconèixer la diversitat de talents i perspectives en aquesta disciplina, la mostra ensenyava el perfil de trenta joves matemàtiques catalanes actuals i properes, que expliquen a què es dediquen, en què s'inspiren i què els agrada (fotografia 35).

FOTOGRAFIA 36

FOTOGRAFIA 37

FOTOGRAFIA 38

4. Concerts

Com és tradició des de fa dotze anys, aquest estiu el pati de la Casa de Convalescència ha acollit el cicle de concerts *Música al claustre de l'IEC*, que és dels pocs basats en resultats de recerca musicològica. El cicle, organitzat per l'Institut amb la col·laboració del Museu de la Música de Barcelona —que cedeix en préstec instruments d'època—, la SCMUS, Helvetia i Laudis, enguany ha girat entorn dels autors catalans des del Renaixement fins al segle xx i ha inclòs tres concerts, celebrats els dies 4, 10 i 18 de juliol.

El primer concert, per a veu i piano, es dedicà a Marià Obiols, compositor representant del Romanticisme català que va ser el primer director del Gran Teatre del Liceu. Els intèrprets van ser Míriam Trias, soprano, i Robin Sansen, piano (fotografia 36).

En el segon concert, la Cobla Marinada, dirigida per Edmon Colomer, va oferir una selecció d'obres eclèctica des dels autors més clàssics, com Juli Garreta, fins als més contemporanis, com Xavier Pagès-Corella. Entre altres peces, van tocar *Festa Major a Vilafranca*, de Pau Casals, i *Montmagastre*, de Manuel Oltra (fotografia 37).

Finalment, en el darrer concert, el grup De Canendi Elegantia, integrat per vuit cantants formats a l'Escolania de Montserrat, va oferir un repertori commemoratiu del segon centenari del naixement del polític, compositor i escriptor Josep Anselm Clavé (1824-1874). El conjunt va interpretar peces que s'estenen des de la Renaixença i l'associacionisme de les societats corals fundades per Clavé fins al període de la revolució de La Gloriosa (1868) i els anys del Sexenni Democràtic, que culminaren amb la proclamació de la Primera República espanyola (fotografia 38).

FOTOGRAFIA 39

FOTOGRAFIA 40. D'esquerra a dreta: Teresa Cabré (presidenta de l'IEC), Ernest Urtasun (ministre de Cultura), Roser Salicrú i Maria Corominas (vicepresidentes de l'IEC).

FOTOGRAFIA 41. Noemí Llauredó, presidenta de la Diputació de Tarragona (esquerra), i Teresa Cabré, presidenta de l'IEC (dreta).

FOTOGRAFIA 42

FOTOGRAFIES 43, 44 i 45

FOTOGRAFIA 46. Benoît Dubreuil, comissari de la llengua francesa del Quebec, i Teresa Cabré, presidenta de l'IEC.

5. Visites

Visites institucionals

Al llarg del curs, han visitat l'IEC i signat el llibre d'honor (per ordre cronològic):

- Ester Capella i Farré, consellera de Territori de la Generalitat de Catalunya (4 de setembre de 2023)
- Anna Erra i Solà, presidenta del Parlament de Catalunya (14 de setembre de 2023)
- Anna Simó Castelló, consellera d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya (19 d'octubre de 2023)
- Llorenç Perelló Rosselló, director de l'Institut d'Estudis Baleàrics (19 de març de 2024)
- Salvador Illa i Roca, cap de l'oposició i president del grup Socialistes - Units per Avançar al Parlament de Catalunya (4 d'abril de 2024) (fotografia 39)
- Ernest Urtasun Domènech, ministre de Cultura (19 d'abril de 2024) (fotografia 40)
- Noemí Llauredó i Sans, presidenta de la Diputació de Tarragona (18 de juny de 2024) (fotografia 41)
- Lluïsa Moret i Sabidó, presidenta de la Diputació de Barcelona (18 de juny de 2024) (fotografia 42)
- Miquel Noguer i Planas, president de la Diputació de Girona (18 de juny de 2024) (fotografia 43)
- Joan Talam i Gilabert, president de la Diputació de Lleida (18 de juny de 2024) (fotografia 44)
- Laura Vilagrà i Pons, vicepresidenta del Govern de la Generalitat de Catalunya (18 de juny de 2024) (fotografia 45)
- Albert Batlle i Bastardas, regidor del districte de Ciutat Vella i tercer tinent d'alcalde (Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim interior) de l'Ajuntament de Barcelona (25 de juny de 2024)
- Benoît Dubreuil, comissari de la llengua francesa del Quebec (23 de juliol de 2024) (fotografia 46)

Visites guiades a la Casa de Convalescència

Durant el curs, l'IEC ha ofert cent vuit visites guiades a la Casa de Convalescència. Els grups de visitants han estat membres de diverses associacions i entitats culturals i, majoritàriament, estudiants de centres d'ensenyament secundari i superior.

6. Premis Sant Jordi

Premis Sant Jordi 2024, corresponents al *XCIII Cartell de premis i de borses d'estudi* i lliurats el 23 d'abril de 2024 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC (excepte quan s'especifica un altre lloc i dia de lliurament):

<i>Premi o borsa d'estudi</i>	<i>Treball o projecte</i>	<i>Persona o entitat guardonada</i>
Premi PRAT DE LA RIBA de l'Institut d'Estudis Catalans		Ramon Pelegero i Sanchis (Raimon)
Premi CREU CASAS de l'Institut d'Estudis Catalans. Dones per canviar el món		Club de Dones Politàcniques pel Canvi Professional
Menció honorífica		Let's Go Engineering
Premi RAFAEL PATXOT I JUBERT	<i>Baltasar Samper, entre dues aigües: l'art i el compromís</i>	Amadeu Corbera Jaume
Premi de Recerca JOAN JULIÀ-MUNÉ per a treballs de fi de grau en l'àmbit de la filologia catalana Es lliurarà a la UdL (data pendent de determinar).	<i>Circuit, assaig i país: Joan Fuster a «Jornada de las Artes y las Letras»</i>	Diego Albarracín
Premi IEC de la Secció Històrico-Arqueològica JOAN REGLÀ d'Història Moderna, <i>ad honorem</i> Eva Serra i Puig	<i>Identitat i vocabulari polítics a Catalunya durant la Guerra de Successió</i>	Cristian Palomo Reina
Premi IEC de la Secció Històrico-Arqueològica MANUEL MILÀ I FONTANALS d'Història Literària, <i>ad honorem</i> Josep Massot i Muntaner	<i>Ramon D. Perés, crític literari, 1883-1913. Poètiques de la modernitat i literatura catalana</i>	Gemma Bartolí Masons
Mencions honorífiques	<i>Espai, violència i gènere a la novel·la criminal: les escriptores de la col·lecció «La Negra» (1986-1998)</i>	Catalina Mir Jaume
	<i>Prudenci Bertrana, el caçador d'enyorances. Estudi periodístic (1896-1938)</i>	Judit Pujol Prat
	<i>Els senyals de l'amor: una exegesi de les metàfores morals del Llibre d'amic e amat</i>	Maria Saiz Raimundo
Premi IEC de la Secció de Ciències Biològiques PIUS FONT I QUER de Ciències de la Vida	<i>Diversitat elemental: cap a una ecologia funcional basada en els elements</i>	Marcos Fernández Martínez

Premi IEC de la Secció de Ciències i Tecnologia de Ciències Químiques (en honor d'Antoni de Martí i Franquès)	<i>El paradigma dels metallacarbonans: ús dels clústers en tractaments de càncer, contra bacteris resistents i en catàlisi verda</i>	Miquel Nuez Martínez
Premi IEC de la Secció de Ciències i Tecnologia de Ciències de l'Enginyeria (en honor d'Isabel de P. Trabal i Tallada)	<i>Robotic manipulation of cloth: mechanical modeling and perception</i> («Manipulació robòtica de teles: modelització mecànica i percepció»)	Franco Coltraro
Premi IEC de la Secció Filològica FRANCESC DE B. MOLL de Dialectologia	<i>Els parlars del Montsià. Estudi geolingüístic</i>	Àngela Buj Alfara
Premi IEC de la Secció Filològica POMPEU FABRA de Gramàtica	<i>Aspecte i estructura argumental en les construccions passives del català</i>	Isabel Crespi Riutort
Premi IEC de la Secció de Filosofia i Ciències Socials SALVADOR GINER de Tesis Doctorals	<i>La premsa de proximitat cooperativa a Catalunya. Orígens i revitalització d'un model d'empresa periodística</i>	Eloi Camps i Durban
Premi Ferran Sunyer i Balaguer	<i>Suprematism in harmonic analysis</i>	Antonio Córdoba
Premi Matemàtiques i Societat (Fundació Ferran Sunyer i Balaguer)		Ajuntament de Barcelona
Borses Ferran Sunyer i Balaguer	<i>Alguns problemes de rutes per arcs amb drons</i>	Teresa Corberán Fabra
	<i>Dinàmica holomorfa per a la complexificació de sistemes quasiperiòdicament forçats</i>	Robert Florido Llinàs
Premi Fundació Mercè Rodoreda (ex aequo)	<i>La plaça del Diamant: edició críticogenètica. Escripura i estil</i>	Meritxell Talavera i Muntané
	<i>Fent arrel en una esquerda. El suïcidi en la narrativa de Mercè Rodoreda</i>	Irene Zurrón Servera
Ajuts Fundació Mercè Rodoreda	<i>Roissy-en-Brie, un moment crucial per al futur de la literatura catalana</i>	Mara Faye Lethem Frank
	<i>Imatges de maternitat a la narrativa de Mercè Rodoreda</i>	Meritxell Matas Revilla
	<i>La poétique de l'espace de Mercè Rodoreda et Natalia Ginzburg. Étude comparative de la représentation spatiale d'Aloma et La plaça del Diamant de Rodoreda et La strada che va in città et Lessico familiare de Ginzburg</i> («La poètica de l'espai de Mercè Rodoreda i Natalia Ginzburg. Estudi comparatiu de la representació espacial a Aloma i La plaça del Diamant de Rodoreda i a La strada che va in città i Lessico familiare de Ginzburg»)	Ivet Zwatzrko i Pou

Premi CCNIEC Marc Viader, a la innovació en productes alimentaris Lliurat el 26 de gener de 2024 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.		Família Roca, del Cellar de Can Roca
Premi CCNIEC, a la millor iniciativa de la indústria alimentària en el camp de la millora de l'alimentació de la població o l'educació alimentària Lliurat el 26 de gener de 2024 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.		Banc dels Aliments
Premi CCNIEC Ramon Turró, en reconeixement d'una trajectòria d'excel·lència en el camp de la nutrició Lliurat el 26 de gener de 2024 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.		Joana Maria Planas Roselló
Premi M. del Carmen de la Torre Boronat de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació (per a estudiants)		
Categoria A	<i>Avaluació de la detecció de fraus alimentaris mitjançant espectroscòpia de fluorescència front-face</i>	Xavier Marín Anglada
	<i>Efecte sobre la salut intestinal d'extractes obtinguts de fonts marines per a la seva potencial aplicació com a ingredients en l'elaboració d'aliments funcionals</i>	Arnau Molina Olvera
Categoria B	«Effect of a 3-year lifestyle intervention on telomere length in participants from PREDIMED-Plus: A randomized trial» («Efecte d'una intervenció d'estil de vida de tres anys sobre la longitud dels telòmers en participants del PREDIMED-Plus: un assaig aleatori»)	María Fernández de la Puente Cervera
Concurs de Joves Sociòlegs (per a estudiants i graduats o postgraduats recentment)		
Categoria A	<i>El diagnòstic psiquiàtric en primera persona. Experiències i perspectives de les persones diagnosticades</i>	Artur Coy Pérez
Accèssit	<i>Reptes del model residencial dispers. Una exploració de la satisfacció residencial i l'arrelament veïnal a les urbanitzacions de la Vall del Tenes</i>	Aina Relats Molins

Categoria B	<i>Filles de famílies migrants i pràctiques matrimonials arranjades: identificant estratègies d'agència en situacions de tensió intergeneracionals</i>	Mireia Pont Soler
Accèssit	<i>«Turistificació» i «desturificació»: estudi comparatiu i anàlisi de les polítiques municipals dels «comuns» als barris de la Barceloneta, Sants, el Clot i la Sagrera</i>	Andrea Reina
Premi de la Institució Catalana d'Estudis Agraris a un treball de recerca de batxillerat (per a estudiants) Lliurat el 12 de desembre de 2023 a la Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC.	<i>Anàlisi i predicció de l'afectació de la processonària: Catalunya i terme municipal de Terrassa</i>	Lluc Serrat Alemany
Premi Taula de Canvi de la Societat Catalana d'Economia Lliurat l'11 d'abril de 2024 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.		Alberto Martín (investigador sènior del Centre de Recerca en Economia Internacional, catedràtic a la UPF i professor d'investigació a la Barcelona School of Economics)
Premi Eduard Valentí de la Societat Catalana d'Estudis Clàssics (per a estudiants)	<i>Els colors de la Catalunya altmedieval. Estudi lèxic</i>	Anahí Álvarez Aguado
Accèssit	<i>Vides escapçades. Esbossos biogràfics femenins a la Ilíada i l'Odissea</i>	Maria Navarro López
Premi Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica per a treballs de màster d'història de la ciència amb una orientació professional	<i>La construcción de la ignorancia en el entorno laboral: el síndrome Ardystil, un caso de intoxicación en Alcoy y Cocentaina a finales del siglo XX</i> («La construcció de la ignorància a l'entorn laboral: la síndrome Ardystil, un cas d'intoxicació a Alcoi i Cocentaina a finals del segle XX»)	Sofiya Kamalova
Premi Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica per a treballs de màster d'història de la ciència amb una orientació acadèmica	<i>«Les dones parim, les dones decidim»: Xarxes d'avortament clandestí a Barcelona, 1976-1985</i>	Laia Iturrizaga Zurita
Premi Catalunya d'Urbanisme Manuel de Solà Morales (<i>ex aequo</i>)	<i>Eixos verds. Superilla Barcelona</i>	Gerència de l'Arquitecte en Cap de l'Ajuntament de Barcelona (2020-2023)

	<i>Pla especial urbanístic de regulació de les condicions d'implantació de parcs eòlics al municipi de la Jonquera</i>	Territoris XLM, (AZ) Estudis i Projectes de Medi Ambient i Paisatge i Ajuntament de la Jonquera
Accèssit	<i>Ecodistricte laMercedes a Barcelona</i>	Batlleiroig Arquitectura
Premi Catalunya Territori Enric Lluch	<i>Integrar les infraestructures de mobilitat, un tema europeu</i>	Àrea Metropolitana de Barcelona
Premi Societat Catalana de Biologia a la trajectòria professional Leandre Cervera Lliurat l'11 de juliol de 2023 al pati de l'IEC en el marc de la vuitena edició de la Nit de la Biologia.		Pura Muñoz Cánoves (investigadora principal a Altos Lab a San Diego)
Premi Societat Catalana de Biologia a un article científic Lliurat l'11 de juliol de 2023 al pati de l'IEC en el marc de la vuitena edició de la Nit de la Biologia.	«Metastatic recurrence in colorectal cancer arises from residual EMP1+ cells» («La recurrència metastàtica en càncer de còlon s'origina a través de cèl·lules EMP1+ residuals»), publicat a la revista <i>Nature</i>	Adrià Cañellas Socias
Premi Societat Catalana de Biologia a la divulgació (<i>ex aequo</i>) Lliurat l'11 de juliol de 2023 al pati de l'IEC en el marc de la vuitena edició de la Nit de la Biologia.	«El viatge de la vida, els blocs que ens fan ser nosaltres: A, G, T i C» <i>Soc tastaolletes</i>	Carla Molins Pitarch Cèlia Ventura Gabarró
Premi Societat Catalana de Biologia al jove investigador o a la jove investigadora Lliurat l'11 de juliol de 2023 al pati de l'IEC en el marc de la vuitena edició de la Nit de la Biologia.	<i>The role of mutational processes in the evolution of somatic tissues and malignancy</i>	Oriol Pich Roselló
Premi Societat Catalana de Biologia a un treball de recerca de batxillerat (per a estudiants)	<i>De la resistència als antibiòtics en enterobacteris del carrer</i>	Berta Feliu Vidal
Accèssits Lliurat l'11 de juliol de 2023 al pati de l'IEC en el marc de la vuitena edició de la Nit de la Biologia.	<i>Existeix una relació entre les fases del cicle menstrual i el rendiment en l'entrenament d'atletes d'elit?</i> <i>Canvis histològics i moleculars associats a processos inflamatoris crònics de la mucosa intestinal</i>	Júlia Munté Navarro Lucía Roderó

Premi Societat Catalana de Biologia a una <i>start-up</i> Lliurat l'11 de juliol de 2023 al pati de l'IEC en el marc de la vuitena edició de la Nit de la Biologia.		NIMBLE Diagnostics
Premi Mercè Durfort al millor treball de fi de grau en ciències biològiques Primer premi	<i>Effect of Matrigel on targeting 3D bladder cancer spheroids with urease-powered nanomotors</i> («Efecte del Matrigel en la penetració d'esferoides de càncer de bufeta 3D amb nanomotors propulsats per ureasa»)	Mireia Rico Santana
Segon premi	<i>Expressió i caracterització funcional d'heteròmers del receptor dopaminèrgic D₃ amb el receptor μ-opioide per al tractament del dolor</i>	Laura Martí Pons
Tercer premi Lliurat l'11 de juliol de 2023 al pati de l'IEC en el marc de la vuitena edició de la Nit de la Biologia.	<i>Characterising senescence markers and BTK inhibition in aged heart tissue</i>	Júlia Gras Font
Premi de la Societat Catalana de Física per a treballs de recerca de batxillerat (per a estudiants)	<i>Bombolles... més que un divertiment</i>	Paula Gómez Ramírez
Accèssits	<i>Senyals de l'espai. Recepció i descodificació de senyals provinents de satèl·lits</i>	Vicent Fabregat Lucena
	<i>Estudi del temps de reverberació de Felip Pedrell. Física acústica</i>	Adriana Sainz Sampedro
Premi de la Societat Catalana de Física per a treballs de fi de grau (per a estudiants)	<i>Reconstructing binary system histories through inverse population synthesis techniques</i> («Reconstruint la història de sistemes binaris mitjançant tècniques de síntesi de població inversa»)	Marta Gili Esteva
Accèssits	<i>Development of an optical-resolution photoacoustic microscope</i> («Desenvolupament d'un microscopi fotoacústic de resolució òptica»)	Jordi Torres Durall
	<i>Overcoming dewetting by a seed-assisted growth: The role of seed thickness in the structural and electrical properties of ferroelectric h-LuFeO₃</i> («Evitant la degradació per creixement assistit per llavor: la funció del gruix de la llavor en les propietats estructurals i elèctriques del ferroelèctric h-LuFeO ₃ »)	Àxel Cortés i Pinyol

Premi Jordi Porta i Jué de la Societat Catalana de Física (per a estudiants)	<i>Testing the robustness of the BAO determination in the presence of massive neutrinos</i> («Posant a prova la robustesa de la determinació de les BAO en presència de neutrins massius»)	Adriana Nadal Matosas
Accèssits	<i>The stellar formation rate from the Gaia white dwarf population</i> («El ritme de formació estel·lar a partir de la població de nanes blanques de Gaia»)	Antonio Marzoa Domínguez
	<i>Quantum digital simulation of the Fermi-Hubbard model under a uniform electric field</i> («Simulació quàntica digital del model de Fermi-Hubbard sota la influència d'un camp elèctric uniforme»)	Joan Triadú i Galí
Premi Joan Vilà-Valentí de Geografia (Societat Catalana de Geografia) (per a estudiants de batxillerat)	<i>Tres-cents sis camps del Vinyet</i>	Judit Gonzàlez Vendrell
Premi Lluís Casassas i Simó de la Societat Catalana de Geografia (per a estudiants) (<i>ex aequo</i>)	<i>La gestió del risc d'allaus al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. Una revisió de les eines de prevenció existents i noves aportacions</i>	Òscar Alemán Milán
	<i>Un nou barri del contínuum urbà barceloní? Estudi del procés de resignificació del sentit de lloc i gentrificació operativa a la Cerdanya a partir de la covid-19</i>	Anna Funke Casellas
Premi Emmy Noether (Societat Catalana de Matemàtiques) (<i>ex aequo</i>)	<i>Properties of triangular partitions and their generalizations</i> («Propietats de les particions triangulars i les seves generalitzacions»)	Alejandro Basilio Galván Pérez-Illzarbe
	<i>Optimal isosystolic inequalities on real projective planes</i> («Desigualtats isosistòliques òptimes als plans projectius reals»)	Unai Lejarza Alonso
Mencions <i>ex aequo</i>	<i>Una introducció al càlcul estocàstic des del punt de vista del passeig aleatori</i>	Salim Boukfal Lazaar
	<i>Bernstein-Sato theory for determinantal ideals in positive characteristic</i> («Teoria de Bernstein-Sato per ideals determinants en característica positiva»)	Pedro López Sancha
Premi Évariste Galois de la Societat Catalana de Matemàtiques (per a estudiants)	<i>A promenade on singular symplectic geometry</i> («Un passeig per la geometria singular simplèctica»)	Pablo Nicolás Martínez

Accèssit	<i>Limit distribution of Hodge spectral exponents of plane curve singularities</i> («Distribució límit dels exponents espectrals de Hodge per singularitats de corbes planes»)	Roger Gómez López
Premi de la Societat Catalana de Química (per a estudiants)	<i>Dissipative self-assembly of redox-responsive porous supramolecular networks</i> («Autoassemblatge dissipatiu de xarxes supramoleculares amb resposta redox»)	María Camacho Molina
Accèssits	<i>Cuinar el peix és una bona manera de reduir la concentració dels contaminants que porta?</i>	Marina Latre Vernet
	<i>Controlled clot formation in microfluidic co-flowing devices</i> («Formació controlada de coàguls en dispositius microfluídics de coflux»)	Marina Luque Artero
Reconeixement d'Emplaçaments Històrics Representatius de la Química en el Territori de Parla Catalana Acte d'inauguració de la placa: segon semestre del 2024		Drogueria Boter de Badalona
Premi de la Societat Catalana de Química a l'Excel·lència Científica Lliurat el 25 de juny de 2024 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.		Miquel Costas Salgueiro
Premi de la Societat Catalana de Química al Talent Científic Emergent Lliurat el 25 de juny de 2024 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.		Marta Barniol Xicota i Roc Matheu Montserrat
Premi de la Societat Catalana de Química a l'Excel·lència Educativa Lliurat el 25 de juny de 2024 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.		Josep Corominas Viñas
Premi de la Societat Catalana de Química a la Innovació Educativa Lliurat el 25 de juny de 2024 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.		Montserrat Tortosa Moreno
Premi de la Societat Catalana de Química a l'Activitat Divulgadora Lliurat el 25 de juny de 2024 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.		Sílvia Simon Rabasseda

Premis als Treballs de Recerca de Batxillerat dins l'Àmbit de la Química Primers premis	<i>Empremtes blaves: La química de la cianotípia</i>	Ia Dolcet Fernández
Accèssits	<i>Dolls d'aigua. Estudi de les fonts del Pla de l'Estany</i>	Esteve Massanes Farrés
	<i>Biomaterial o bioplàstic?</i>	Anna García Martín-Moreno
Mencions	<i>Estudi del contingut de vitamina C en el suc de taronja</i>	Judit Nicolau González
	<i>Per què neteja el sabó i quina n'és la percepció social?</i>	Elna Anglès i Codó i Léa Boyer Segura
	<i>La química de l'oli d'oliva</i>	Albert Baserba Vilchez
	<i>Relació entre el color d'un pigment i el pH durant el procés de lacat</i>	Núria Ferrer Fernández
	<i>Cel·lulosa, microcel·lulosa i nanocel·lulosa</i>	Carla Gómez Mayoral, Lucía Ramiro i Noa Sebastián
	<i>Pintures antiïn crustants i coure al litoral de Palamós</i>	Marcel Mata Martínez
Lliurats el 22 de maig de 2024 a la Sala Pere i Joan Coromines de l'IEC, en el marc del XXXVI Debat de Química a l'Institut d'Estudis Catalans.	<i>Mantenint el pH a ratlla</i>	Paula Pijuan Buñol
	<i>Avançant cap a la invencibilitat de la memòria. Desenvolupament de nous fàrmacs inhibidors de l'epòxid hidrolasa soluble per al tractament farmacològic de la malaltia d'Alzheimer</i>	Maria Ribes Arbonés
	<i>Neteja d'aigües residuals. Degradació química del blau de metilè</i>	Martina Riera Rico
	<i>Aïllaments tèrmics a partir de residus vegetals. Una solució circular per a la descarbonització</i>	Pol Roma Botargues
	<i>Revalorització del pinyol de préssec</i>	Daniel Sastre Martín
	<i>La química BIC: una anàlisi experimental</i>	Ot Serres Hernández
	Premi Modest Reixach de la Societat Catalana de Sociolingüística	<i>Immersion lingüística. Una immersion ràpida</i>
Premi de la Societat Catalana de Tecnologia (per a estudiants) (<i>ex aequo</i>)	<i>Trastorns de la conducta alimentària, aportació creativa i disseny</i>	Marta López Garrido
	<i>Disseny i desenvolupament d'un sistema de fixació abdominal per un exoesquelet</i>	Marc Salom Vidal

Accèssits	<i>Anàlisi longitudinal de patrons i regles seqüencials d'obesitat infantil amb dades de l'IDIBGI</i>	David Galera Alfaro
	<i>Caracterització d'anàlegs carnis obtinguts mitjançant extrusió humida a partir de proteïna de fava</i>	Cristina Rodríguez Aulet
Premi de la Societat Catalana de Terminologia (per a estudiants)	<i>La terminologia catalana dels incendis forestals. Recerca, anàlisi i proposta de diccionari especialitzat català-castellà-anglès</i>	Adriana Gil Puig
Accèssits	<i>La construcció del significat terminològic a partir de definicions evolutives: estudi de casos</i>	Ludovic Jacques François Masson
	<i>La neologia de l'habitatge en llengua catalana: sostenibilitat i digitalització del sector</i>	Júlia Moyà Cartañà

FOTOGRAFIA 47

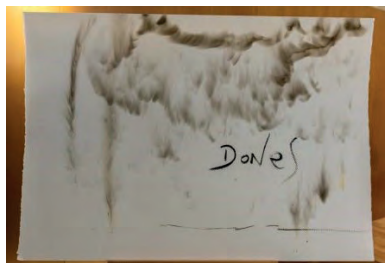
7. Convenis de col·laboració

Al llarg del curs 2023-2024, l'IEC ha establert els convenis de col·laboració següents (per ordre cronològic de signatura):

- L'1 de setembre de 2023, un conveni de col·laboració amb la UPF per a facilitar l'elaboració del nou diccionari normatiu de la llengua catalana.
- El 6 de setembre de 2023, un conveni específic amb el Govern d'Andorra per a col·laborar en l'elaboració del nou diccionari normatiu de la llengua catalana.
- El 6 de setembre de 2023, un instrument d'acceptació de l'ajut atorgat per l'IEC al CSIC per al desenvolupament del projecte *Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae* (anys 2021 i 2022).
- El 30 d'octubre de 2023, un conveni específic de col·laboració amb la URV per a la coedició del llibre *Joaquim Mallfrè, traductor i lingüista*, coordinat per Magí Sunyer i Miquel Àngel Pradilla.
- El 6 de novembre de 2023, un acord marc de col·laboració amb l'Associació Professional de Traductors i Intèrprets de Catalunya per al suport mutu, que té com a objectiu la divulgació del coneixement de la llengua i la literatura catalanes.
- El 6 de novembre de 2023, un conveni de col·laboració amb la URV, per mitjà de la ICEA, en àmbits d'interès comú.
- El 8 de novembre de 2023, un conveni de col·laboració amb la Fundació Catalunya La Pedrera i la Federació d'Entitats per a l'Ensenyament de les Matemàtiques a Catalunya per al curs «Bojos per la ciència: Matemàtiques 2024» del programa *Bojos per la ciència 2024*.
- El 23 de novembre de 2023, una addenda al conveni marc de col·laboració signat el 13 d'octubre de 2022 amb el MNAC, relativa al desenvolupament de la segona fase del projecte *Diccionari d'Artistes Catalans, Valencians i Balears*, previst com a primera actuació d'aquest conveni marc.
- El 24 de novembre de 2023, un acord amb la Fundació Pere Coromines en relació amb la versió digitalitzada de l'*Onomasticon Cataloniae* i del *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*.
- El 12 de desembre de 2023, un conveni de col·laboració amb la Fundació de Recerca Clínic Barcelona - Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer per al desenvolupament de la jornada interdisciplinària *Expressions de la medicina en les arts visuals, la literatura i el cant*, celebrada a l'IEC el 15 de desembre de 2023.
- El 29 de desembre de 2023, una addenda de modificació del conveni signat el 29 de desembre de 2022 amb l'Ajuntament de Barcelona per al desenvolupament del projecte de rehabilitació del jardí Mercè Rodoreda, ubicat a la Casa de Convalescència, seu de l'IEC.
- El 31 de desembre de 2023, un conveni amb Lleonard Muntaner Editor SL per a la coedició de l'obra *Catalunya en temps de la Revolució Francesa. Los españoles en la Revolución Francesa. Mujeres de la Revolución*, de Miquel dels Sants Oliver.

- El 9 de gener de 2024, un conveni de col·laboració amb l'Associació Catalana de Ciències de Laboratori Clínic per a potenciar i aprofundir les relacions d'interès comú en els camps científic, social i cultural.
- El 26 de gener de 2024, un conveni amb l'Ateneu Universitari Sant Pacià per a la coedició de la revista *Miscel·lània Litúrgica Catalana*.
- El 26 de febrer de 2024, una addenda econòmica anual del curs 2023-2024 al conveni amb la UB per al foment de la col·laboració en matèria d'investigació educativa entre l'Institut de Recerca en Educació i la SCP, signat el 10 de febrer del 2021.
- El 5 de març de 2024, un conveni de col·laboració amb la Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona «La Caixa» per a la realització d'activitats ordinàries que la SF té programades en el compliment de les seves finalitats i per a la realització d'accions de visibilitat de la Secció i d'incidència social de la llengua catalana.
- El 18 de març de 2024, un acord de col·laboració amb la Fundació Carles Salvador per a l'assoliment dels seus objectius.
- El 8 d'abril de 2024, un acord amb l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana de la UA per a la coedició de l'obra *Adstrat i interferència: mirades al Migjorn*, de Joan Veny.
- El 12 d'abril de 2024, un conveni específic amb el Govern d'Andorra per a continuar col·laborant en l'elaboració del nou diccionari normatiu de la llengua catalana.
- El 24 d'abril de 2024, un conveni regulador de la subvenció directa a la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer amb motiu de la celebració del XIII Dissabte Transfronterer de les Matemàtiques a l'Alt Empordà (DITMAE 2024),
- El 9 de maig de 2024, un acord de cessió de drets de l'obra d'art *Exposoma*, de l'autora Iolanda Filella, a l'IEC.
- El 10 de maig de 2024, un conveni amb el Parlament de Catalunya d'encàrrec de gestió per a elaborar un informe per al CAPCIT amb relació al transport i la mobilitat a Catalunya.
- El 23 de maig de 2024, un conveni de col·laboració científica amb la UdG per a la catalogació dels manuscrits de la catedral de Girona.
- El 28 de maig de 2024, un conveni de col·laboració amb l'Associació Xarxa de Mots en relació amb el joc Paraulògic.
- El juny de 2024, un acord de pròrroga del conveni signat el 30 de juny de 2022 amb l'Ajuntament de Barcelona per a la realització d'activitats de divulgació científica per i per a la ciutadania en el marc del Pla Barcelona Ciència 2020-2023.
- El 20 de juny de 2024, un conveni de col·laboració amb la UAB per a emmarcar i coordinar l'actuació de totes dues institucions en recerca, assessorament, transferència del coneixement, intercanvis d'informació i realitzacions, especialment en els camps de la història social de la llengua catalana de l'època contemporània i en l'extensió social de la norma lingüística.
- El 26 de juny de 2024, un conveni de col·laboració entre la UB i la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer amb la finalitat que aquesta darrera concedeixi un màxim de dos ajuts per a la matrícula al màster de Matemàtica Avançada que s'imparteix a la Facultat de Matemàtiques i Informàtica de la UB.

- El 8 de juliol de 2024, segona addenda al conveni signat el 7 d'abril de 2022 amb la Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona «La Caixa» per a afavorir el desenvolupament de les diverses activitats de caràcter cultural i social que l'IEC duu a terme en el desenvolupament del seu objecte fundacional i, en particular, en el projecte IEC Obert.
- El 15 de juliol de 2024, un conveni amb Viella Libreria Editrice per a la coedició de l'obra *La sigillografia medieval a Catalunya i a l'Europa mediterrània*, a cura de Xavier Barral.
- El 15 de juliol de 2024, un instrument d'acceptació de l'ajut atorgat per l'IEC al CSIC per al desenvolupament del projecte Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae (anys 2023 i 2024).
- El 16 de juliol de 2024, un conveni de cooperació amb la UB per al desenvolupament i projecció de l'Observatori «Aula Carles Riba».

FOTOGRAFIA 48

8. Donació d'obres

Aquest curs acadèmic l'IEC ha rebut dues donacions:

D'una banda, l'obra pictòrica *Dones: balada de terra i foc*, composta per tres peces de 100 x 70 cm i realitzada per Marina Berdalet Andrés durant l'acte institucional del Dia Internacional de les Dones (8 de març de 2024). Va ser donada per l'artista i ha passat a formar part del fons d'art de l'Institut (fotografia 48).

FOTOGRAFIA 49

I, de l'altra, un medalló de bronze amb el bust de Pompeu Fabra, creat per l'escultor Josep Miret i Llopart per a commemorar el centenari del naixement de Fabra (1968). La donació la van fer a l'abril els germans Julieta i Martí Sunyol i Busquets i ha passat a formar part del Fons Pompeu Fabra de l'IEC (fotografia 49).

9. Declaracions

— Declaració de la Secció Històrico-Arqueològica sobre el jaciment de Ca la Madrona (23 de novembre de 2023)
Arran de la proposta de l'Ajuntament de Mataró de traslladar les restes arqueològiques del jaciment de Ca la Madrona, trobades el 2020, a una zona propera a la seva ubicació actual, on projecta un centre d'interpretació, la SHA va emetre una declaració per manifestar que aquestes restes aporten un coneixement molt important per a la història de Mataró i que s'hauria de garantir la seva conservació *in situ* i ser declarades bé cultural d'interès local. La SHA explica que les excavacions han documentat una necròpolis d'època tarδοantiga de gran extensió, i, per tant, molt important. Així mateix, destaca que les tombes descobertes, del tipus preantropomorf, són diferents de la resta de tombes trobades a Mataró, fet que singularitza la necròpolis de Ca la Madrona. La SHA conclou que el trasllat no tindria cap sentit, ja que la seva rellevància rau en la localització en aquest espai, on es constata que es desplaçà un nucli de poblament de la ciutat, segurament tardoromana, a partir d'un establiment originari, potser una vil·la suburbana.

— Rebuig de la SF a les declaracions del president d'Aragó sobre el català a la seva comunitat (16 de febrer de 2024)
El Ple de la SF, davant les declaracions fetes a la premsa per Jorge Antonio Azcón, president d'Aragó, en què deia que a la seva comunitat no es parla català, va consensuar una declaració en la qual fa constar l'astorament i el rebuig provocats per aquelles paraules, que contradiuen la lingüística i el sentit comú i atempten contra els drets de la població de la Franja. Així mateix, la SF es va solidaritzar amb els ajuntaments i amb els diversos col·lectius aragonesos cívics, culturals i d'ensenyants que van expressar la preocupació i protesta per les paraules d'Azcón.

— Declaració de la Secció de Filosofia i Ciències Socials sobre les mancances del sistema educatiu (21 de febrer de 2024)
Les dades de 2023 del Programa per a l'Avaluació Internacional d'Alumnes de l'Organització per la Cooperació i Desenvolupament Econòmic (conegut per la sigla en anglès, PISA) constaten que els resultats dels estudiants catalans —i, en menor grau, dels balears i valencians— han empitjorat tant en comprensió lectora com en matemàtiques i ciències. Per aquest motiu, el Ple de la SFCS aprovà un document en què, entre altres coses, es pregunta si les prioritats de les administracions educatives els darrers anys han estat les més adequades i assegura que l'ensenyament i l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura són una prioritat indiscutible des dels primers anys de l'escolarització, des de totes les matèries i al llarg de tota l'escolaritat. La Secció declara que un bon sistema educatiu ha de garantir l'adquisició de les competències imprescindibles per a una vida personal, social i laboral dignes i l'aprenentatge al llarg de la vida, i que per això cal posar solució a aquestes mancances i a la pèrdua de presència d'una educació humanística i de les ciències socials en els programes escolars, indispensable per a comprendre el món, la societat i la cultura. Així mateix, la SFCS expressa la seva preocupació per la situació del català a les aules i als pobles i ciutats de Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià i manifesta el seu

rebuig a la segregació escolar per motius de llengua que s'està proposant des d'alguns sectors polítics i de govern, que significa un entrebanc molt greu per a aconseguir una societat cohesionada basada en la igualtat de drets i oportunitats. La Secció conclou sostenint que cal garantir que el català sigui la llengua habitual dels centres escolars i que l'alumnat assoleixi un domini equivalent, oral i escrit, del català i del castellà en acabar l'ensenyament obligatori, que permeti viure plenament en català i n'augmenti l'ús social.

— Declaració del Consell de Direcció de la UIB i l'IEC a propòsit de la concessió del títol de «reial» a l'Acadèmi de sa Llengo Baléà (29 d'abril de 2024)

Davant la notícia de la concessió del títol de «reial» a un organisme autodenominat «Acadèmi de sa Llengo Baléà», que preconitza unes normes ortogràfiques, un lèxic i una gramàtica que transgredeixen totalment la normativa per la qual es regeix la llengua catalana, l'IEC i la UIB van emetre una declaració conjunta per expressar el seu rebuig i l'oposició rotunda tant a aquesta concessió com al nom de l'organisme i al seu propòsit de fixar una norma per a la llengua parlada a les Illes. En la declaració se cita la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, que estableix que la llengua pròpia de les Illes és la catalana, que té el caràcter d'oficial juntament amb el castellà; que les modalitats insulars del català de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera han de ser objecte d'estudi i protecció sens perjudici de la unitat de la llengua, i que la UIB és l'òrgan oficial consultiu per a tot allò referent a la llengua catalana. També es fa esment de la Llei 3/1986 de normalització lingüística de les Balears, que reconeix que el català és la llengua pròpia de les Illes i que sempre ha estat l'instrument amb què els illencs han fet les seves màximes aportacions a la cultura universal. I, finalment, es fa referència a l'acord normatiu 3516 de la Junta de Govern de la UIB, del 17 de març de 1997, que ratifica que aquesta universitat és la institució oficial consultiva per a tot allò referent a la llengua catalana en la Comunitat Autònoma de les Illes Balears; que l'IEC, com a institució amb capacitat per fixar la normativa del català, té en compte en l'establiment del lèxic i de les normes gramaticals l'especificitat de les modalitats illenques de la llengua, i que la UIB assessora les institucions de les Balears en matèria de llengua d'acord amb la normativa establerta per l'IEC.